

RAPORT O STANIE GMINY MIASTA ŚWIDNICA ZA ROK 2023

Szanowni Państwo, drodzy mieszkańcy Świdnicy,

Przedstawiam Państwu raport o stanie Gminy Miasta Świdnica za rok 2023. Informacje w nim zawarte odnoszą się do wszystkich dziedzin życia w naszym mieście. Mówią o stanie finansów, oświaty, pomocy społecznej. W raporcie pokazujemy najważniejsze miejskie inwestycje, przedstawiamy główne aspekty w sferze mieszkalnictwa, edukacji, promocji, realizowanych strategii, programów i polityk.

Rok 2023 był dla Świdnicy okresem pełnym wyzwań, szczególnie w sferze finansów publicznych, gdzie wprowadzono szereg niekorzystnych dla samorządu zmian w ordynacji podatkowej jednocześnie nie zapewniając odpowiednich rekompensat. Do tych trudności należy dodać jeszcze wysoką inflację oraz rekordowo wysokie ceny za dostarczenie energii elektrycznej. Biorąc pod uwagę wszystkie te czynniki starannie zaplanowaliśmy budżet miasta na 2023 rok. Z dużą rozważą podeszliśmy do planowania

wydatków, co przyczyniło się do braku deficytu i zmniejszeniu zadłużenia Świdnicy. Jednocześnie zachowaliśmy wysoki poziom wydatków majątkowych, czyli inwestycji mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców miasta.

W tym czasie zakończyliśmy prace drogowe na Alei Niepodległości, gdzie oprócz przebudowy nawierzchni jezdni wybudowano chodniki, energooszczędne oświetlenie oraz nowe miejsca postojowe. Rozpoczęliśmy prace związane z rewaloryzacją przestrzeni publicznej wewnątrz dwóch kwartałów Starego Miasta (ul. Grodzka – ul. Kotlarska oraz ul. Grodzka – ul. Marii Konopnickiej – ul. Franciszkańska (MOPS). Wybudowaliśmy nowy budynek komunalny, gdzie powstało 25 lokali mieszkalnych 1, 2 i 3 pokojowych. Spore środki finansowe przeznaczono również na rewitalizację przestrzeni publicznej wewnątrz kwartałów ul. Przechodnia - ul. Bohaterów Getta – ul. Teatralna - ul. Mennicka oraz Ogródka Jordanowskiego. Rozpoczęliśmy ostatni etap remontu ulicy Kraszowickiej, a także budowę nowego odcinka drogi ulicy Inżynierskiej wraz z remontem istniejącej jezdni. Kontynuowaliśmy program dotacji do remontów obiektów zabytkowych z budżetu miasta.

To jedynie niewielka część działań podjętych w 2023 roku w Świdnicy. Z bardziej szczegółowymi danymi mogą się Państwo zapoznać przeglądając dalsze strony Raportu o Stanie Gminy Miasto Świdnica, do czego serdecznie zachęcam.

Beata Moskal-Słaniewka
Prezydent Świdnicy

Budżet Miasta Świdnica

Budżet miasta na 2023 rok tworzony był w warunkach podwyższonego ryzyka i niepewności co do dalszego rozwoju skutków trwającej wojny w Ukrainie oraz pogarszającej się sytuacji gospodarczej w kraju. Wysoka inflacja, zbyt niskie rządowe rekompensaty utraconych dochodów z PIT, niekorzystne reformy podatkowe, wysokie ceny energii elektrycznej - to niektóre z czynników, które miały wpływ na finanse miasta.

Dochody miasta w 2023 roku wyniosły **357.201.001,83 zł**, w tym dochody bieżące w kwocie 311.252.000,83 zł i dochody majątkowe 45.949.001,00 zł. Wydatki miasta osiągnęły **337.188.489,78 zł**, w tym wydatki bieżące to 290.922.619,61 zł oraz wydatki majątkowe, czyli przede wszystkim inwestycje osiągnęły poziom **46.265.870,17 zł**.

Kwota zadłużenia miasta na koniec 2023 roku wyniosła 107.890.743 złotych. Dług w 2023 roku zmniejszył się o 808 153,16 mln zł w stosunku do wielkości planowanej.

Najwięcej środków z budżetu pochłonęła oświata, na którą przeznaczono ponad **93 mln zł**, z czego subwencja oświatowa to ponad **55 mln zł**. Resztę miasto dołożyło z własnego budżetu. Utrzymanie szkół podstawowych wyniosło ponad **48 mln zł**. Koszt oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych to prawie 956 tys. zł. Na utrzymanie przedszkoli przeznaczono kwotę ponad **28 mln zł**.

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska kosztowała ponad **50 mln zł**. Są to wydatki związane z gospodarką odpadami,

gospodarką ściekową i ochroną wód, a także utrzymaniem zieleni, w tym parków. To również koszty oświetlenia i sprzątnięcia ulic, placów i dróg, realizacji programów związanych z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu, utrzymaniem schroniska dla bezdomnych zwierząt.

Gospodarka mieszkaniowa w 2023 roku to kwota prawie **29 mln zł**. Są to w znacznej większości wydatki majątkowe, czyli środki przeznaczone na budowę budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Leśnej oraz budynków Towarzystwa Budownictwa Społecznego przy ul. Księcia Bolka II Świdnickiego i ul. Leśnej.

Na transport miasto wydało ponad **24 mln zł**. To między innymi wydatki związane z utrzymaniem dróg publicznych, czyli remonty, utrzymanie czystości i zieleni w pasie drogowym oraz sygnalizacji świetlnej i biletomatów. To także wydatki związane z funkcjonowaniem przystanków komunikacyjnych i dworca autobusowego.

Na pomoc społeczną przeznaczono **20 mln zł**. To wydatki związane m.in. z utrzymaniem Dziennego Domu SENIOR-WIGOR, klubów seniora, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz ośrodka wsparcia dla bezdomnych. Są to także środki na zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dodatki mieszkaniowe i zasiłki, usługi opiekuńcze.

Wartość realizowanych inwestycji osiągnęła poziom **46.265.870,17 zł**. Realizowano wielomilionowe, niezwykle ważne i oczekiwane od lat przedsięwzięcia, jak i małe zadania, wpływające na poprawę jakości życia.

W 2023 roku zakończono prace budowlane związane z przebudową **al. Niepodległości** na odcinku od pl. Wolności do ul. 8 Maja. Prowadzony był stały nadzór inwestorski oraz dendrologiczny. W ramach realizacji zadania została przebudowana nawierzchnia jezdni, wybudowano chodniki, energooszczędne oświetlenie oraz nowe miejsca postojowe. Wykonano oznakowanie poziome i pionowe, nasadzenia zieleni oraz iluminację katedry. Zostało przebudowane przejście pomiędzy al. Niepodległości i ul. Garbarską. Na działce przylegającej bezpośrednio do drogi zamontowano ławki, kosze, stojaki rowerowe, stację „Psi Pakiet” oraz urządzono zieleń. Całkowite koszty inwestycji wyniosły **10 122 724,24 zł** z czego **5 542 423 zł** to dotacja Województwa Dolnośląskiego.

Kolejnym dużym zadaniem realizowanym przez gminę w 2023 roku była rewaloryzacja przestrzeni publicznej wewnątrz **dwóch kwartałów Starego Miasta** w Świdnicy (ul. Grodzka – ul. Kotlarska oraz ul. Grodzka – ul. Marii Konopnickiej – ul. Franciszkańska (MOPS)). W ramach zadania wykonano nowe miejsca postojowe, ciągi pieszo-jezdne, chodniki, wybudowano kanalizację deszczową, powstały nowe wiaty na pojemniki na odpady, nowe oświetlenie, zamontowano elementy małej architektury - ławki, kosze na odpady, stojaki na rowery, pergole a także nasadzono nową zieleń – drzewa, krzewy, trawa. Na podwórku „Grodzka-Kotlarska” została odsłonięta ściana po dawnej synagodze, powstała brama nawiązująca do historycznego układu kwartału. Natomiast na podwórku MOPS zostało wyeksponowane granitowe gotyckie epitafium, które zostało odnalezione na posesji przy ul. Grodzka 16-18, a także powstało lapidarium eksponujące elementy dawnego klasztoru – kamienne detale okien. Zadanie było współfinansowane z Programu Inwestycji Strategicznych – Polski Ład oraz bezzwrotnego wsparcia Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych RFIL (fundusz COVID-19). Bezpośrednim celem realizacji projektu było zrewitalizowanie przestrzeni publicznej, w następstwie czego zahamowana została jej degradacja. Równocześnie efektem przeprowadzonej rewaloryzacji jest przywrócenie oraz nadanie ww. infrastrukturze nowych funkcji społecznych, rekreacyjnych i przestrzennych. Kosz zadania to **11 576 550,83 zł** z czego dofinansowanie wyniosło **8 880 902,18 zł**.

Dużym wysiłkiem finansowym dla gminy była budowa kompleksu budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Leśnej. W ramach inwestycji powstał 4-kondygnacyjny, podpiwniczony budynek z nieużytkowym poddaszem. W budynku znajduje się **25 lokali mieszkalnych** – 1, 2 i 3-pokojowych. Mieszkania wypo-

sażone są w grzejniki, kuchenki elektryczne, zlewozmywaki, miski ustępowe, kabiny natryskowe, umywalki, kotły co. Przy budynku wybudowano parking na 40 miejsc. Budynek jest dostosowany dla osób z niepełnosprawnościami – pochylnia, winda i 3 mieszkania z przestrzenią manewrową. Zadanie realizowane z finansowym wsparciem z budżetu Państwa, za pośrednictwem BGK, z Funduszu Doptat. Całość inwestycji kosztowała **9 586 023,52 zł**, w tym dofinansowanie w kwocie **4 380 937,46 zł**.

Spore środki finansowe przeznaczono również na rewitalizację przestrzeni publicznej w centrum Świdnicy. **4 816 077,00 zł** pochłonęła przebudowa przestrzeni wewnątrz kwartałów **ul. Przechodnia - ul. Bohaterów Getta – ul. Teatralna - ul. Mennicka oraz Ogródka Jordanowskiego**. Miasto na obydwie inwestycje otrzymało dofinansowanie z Rządowego Programu - Polski Ład w maksymalnej wysokości **4 950 000,00 zł**. Kwartały wewnątrz podwórka ul. Przechodnia – ul. Bohaterów Getta – ul. Teatralna – ul. Muzealna przeszły metamorfozę. W ramach inwestycji wykonano nowe nawierzchnie, kanalizację deszczową i oświetlenie. Przeprowadzono rozbiorę nieużytkowanych budynków gospodarczych. Miejsce to zyskało nowe wiaty na pojemniki na odpady, elementy małej architektury oraz zieleń. Natomiast prace przeprowadzone na terenie **Ogródka Jordanowskiego** to wykonanie nowych alejek i nasadzeń zieleni. Teren został oświetlony lampami parkowymi, pojawił się tam monitoring, ławki i kosze, poidła, stojaki rowerowe oraz fontanny. Powstał też nowy plac zabaw wraz ze strefą rodziców ostioniętą pergolą.

Miasto w dalszym ciągu kontynuuje przebudowę **ulicy Kraszowickiej**. W 2023 roku rozpoczął się remont ostatniego odcinka drogi - ok. kilometra od ul. Torowej do ul. Bystrzyckiej. W ramach zadania przebudowana zostanie jezdnia, wybudowany zostanie nowy kolektor deszczowy, powstanie ciąg pieszo-rowerowy. Ulica zyska energooszczędne oświetlenie uliczne. W celu poprawy bezpieczeństwa przejścia dla pieszych zostaną doświetlone. Przebudowie ulegnie skrzyżowania z ul. Bystrzycką, powstanie dodatkowo doświetlony. Wykonawcą robót jest firma HYPMAR. Koszt zadania to **7 361 584,67 zł**. Miasto otrzymało na inwestycję dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości 50% poniesionych kosztów. Termin umowny zakończenia prac to 30 listopada 2024.

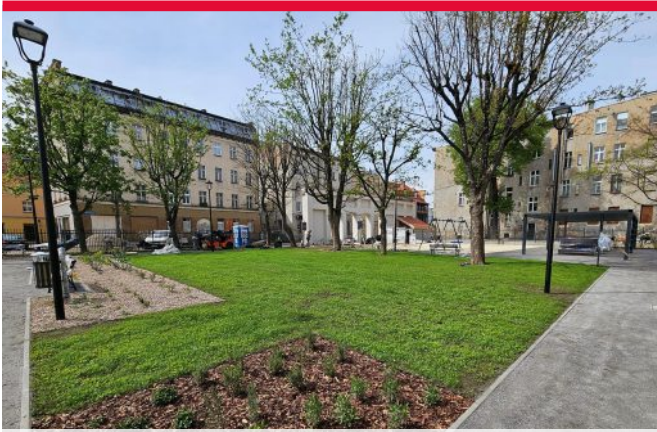
6 913 252,49 zł przeznaczono w 2023 roku na budowę wraz z przebudową **ulicy Inżynierskiej**. W ramach zadania wykonana zostanie przebudowa istniejącego odcinka drogi o długości 414 m oraz dobudowie nowego odcinka o długości 312 m. Istniejąca droga stanowi m.in. dojazd do bazy MPK. W ramach zadania planowano wymianę konstrukcji jezdni na istniejącym odcinku

Budynek mieszkalny - ul. Leśna

Aleja Niepodległości

Ogródek Jordanowski

Podwórko - ul. Franciszkańska / ul. Grodzka 2

drogi, przebudowę chodników, kanalizacji deszczowej i oświetlenia oraz budowę drogi rowerowej wraz z jej włączeniem do istniejącej drogi rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 328 (ul. Przemysłowa). Nowy odcinek ul. Inżynierskiej zostanie włączony w rondo przy ul. Kliczkowskiej. Wykonawcą robót jest firma HYPMAR. Termin umowy zakończenia prac to 30 listopada 2024. Miasto również na tę inwestycję otrzymało dofinansowanie z RFRD w wysokości **4 229 917,49 zł**.

Przebudowa lokali mieszkalnych przy ul. 1 Maja to kolejne zadanie zrealizowane w 2023 roku. Polegało na przebudowie dwóch lokali mieszkalnych (42,73 m² oraz 47,13 m²). W ramach zadania wykonano nowe płytki w łazienkach, w pozostałych pomieszczeniach położono wykładziny. Ściany zostały wyrównane i pomalowane, zamontowano nową stolarkę drzwiową (stolarstwo okienne zostało wymienione w 2019), wykonano nowe instalacje wodno-kanalizacyjne, instalację gazową oraz centralnego ogrzewania wraz z kotłem gazowym. Lokale zostały wyposażone w kucharki gazowe, szafki ze zlewozmywakiem, pralki, miski ustępowe i kabiny prysznicowe. W 2019 budynek przeszedł termomodernizację obejmującą, m.in. wymianę stolarki okiennej, remont dachu papowego, remont elewacji. Koszt prac wyniósł **467 627,88 zł**. Miasto otrzymało na tę inwestycję dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego WD 2014-2020 w wysokości **456 843,48 zł**.

Remont odcinka ul. M. Kopernika wraz z remontem mostu przez rzekę Bystrzycę w Świdnicy było kolejną inwestycją w infrastrukturę drogową miasta. Wykonany w 2021 roku przegląd techniczny wykazał, że most jest w złym stanie technicznym. W związku z powyższym w wykonano dokumentację techniczną na remont nawierzchni mostu. Zgłoszono zadanie do Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, projekt został pozytywnie oceniony i otrzymano wsparcie w kwocie **502 767,00 zł**. W ramach inwestycji przeprowadzono roboty rozbiórkowe, a także remont przyczółków, filarów i ustroju nośnego mostu, polegający na czyszczeniu, przygotowaniu i naprawie podłoża oraz zabezpieczeniu powłokowym powierzchni betonu. Konstrukcje stalowe zabezpieczone zostały antykorozyjnymi farbami. Na części użytkowej mostu ułożono izolację z papy termozgrzewalnej. Wyremontowano także chodniki i jezdnię zlokalizowane na moście oraz odcinek dojazdowy o długości 20 metrów. Wyłoniono wykonawcę prac budowlanych Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich ONMAX GROUP Sp. z o.o. ze Smolca. Umowę opiewającą na kwotę **1 076 250 zł** podpisano w listopadzie 2023 roku.

Gmina Miasto Świdnica od wielu lat realizuje program przebudowy dróg gruntowych. Mając to na uwadze w 2023 roku został złożony wniosek o dofinansowanie do Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg obejmujący przebudowę odcinka **ul. Kanonierskiej od ul. Esperantystów** do wiaduktu kolejowego. Przewiduje się zmianę nawierzchni jezdni na asfaltową, budowę ciągu pieszko-

rowerowego, chodnika, oświetlenia ulicznego, kolektora deszczowego, kanału technologicznego oraz miejsc do parkowania w postaci zatoki. Koszt zadania to **1 587 930 zł** z czego **1 111 551,00 zł** to dofinansowanie ze środków rządowych. Wyłonienie wykonawcy i wykonanie zadania zaplanowano na 2024 rok.

W 2023 roku podjęto decyzję o wyremontowaniu ok 300 metrowego odcinka nawierzchni ulicy Prądzińskiego od budynku nr 123 do ul. Dąbrowskiego. Ogłoszono przetarg, najkorzystniejszą ofertę złożyła firma Strabag – **546 807,10 zł**. W ramach prac drogowych usuniętą warstwę ścieralną zniszczonej drogi i położono nowy asfalt. Wstępne prace zakończyć miały się w grudniu 2023 roku, jednak ze względu na niekorzystne temperatury zakończenie remontu miało miejsce w kwietniu 2024 roku.

Duże nakłady finansowe przeznaczono w 2023 roku na prace remontowe w świdnickich szkołach podstawowych. **983 877,00 zł** kosztowała przebudowa wewnętrznych instalacji w Niepublicznej Szkole Podstawowej „Bliżej Dziecka” przy ul. Jagiellońskiej. Wymieniono instalację centralnego ogrzewania wraz z montażem nowych grzejników, instalacje sanitarne wraz z remontem toalet oraz instalację przeciwpożarową. Zadanie było dofinansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego WD 2014-2020 w kwocie **983 877,00 zł**. W Szkole Podstawowej nr 315 przeprowadzono modernizację kotłowni za **162 889,28 zł** oraz wykonano remont dachu budynku za **79 022,24 zł**. W 2023 roku wybudowano pomieszczenia przeznaczone na węzeł ciepłowniczy przy ulicy Folwarcznej 8 w Świdnicy za **217 842,84 zł**. Dostosowanie Szkoły Podstawowej nr 1 pod względem wymagań przepisów PPOż kosztowało **98 892,00 zł**. Na to zadanie gmina otrzymała dofinansowanie w wysokości **83 364,30 zł**. Inwestycje objęły również Przedszkole Miejskie nr 3 oraz Przedszkole Integracyjne nr 16. W tym pierwszym wybudowano nowy parking na 10 miejsc postojowych w kwocie **227 029,71 zł**. Natomiast w tym drugim przebudowano istniejący parking za **288 143,98 zł**. Powstała droga manewrowa z kostki betonowej i 14 miejsc postojowych, w tym jedno dla osób z niepełnosprawnościami. **124 234,50 zł** kosztowała przebudowa schodów w Szkole Podstawowej nr 4.

W 2023 roku miasto złożyło dwa wnioski do Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w sprawie przebudowy dwóch przejść dla pieszych na ulicy Westerplatte oraz Kazimierza Wielkiego. Obydwie inwestycje znalazły się na liście zadań objętych dofinansowaniem. Jego wysokość to 80% kosztów zadania. Zadania realizuje wybrana w przetargu firma - Świdnickie Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów. Koszt przebudowy przejścia dla pieszych na ulicy Westerplatte to **607 000 zł**, a przejście przez ulicę Kazimierza Wielkiego kosztować będzie **482 000 zł**.

W 2023 roku kontynuowano prace polegające na przebudowie nawierzchni chodników będących w złym stanie technicznym. W ramach realizacji zadania została przebudowana nawierzchnia odcinka chodnika wzdłuż ul. Ludwika Waryńskiego oraz chodnika

wzdłuż ulicy Lwowskiej. Ich wykonawcą była firma SUDECKIE DROGI sp. z o.o. W ramach umowy przy ul. Ludwika Waryńskiego przebudowano istniejący chodnik o nawierzchni z płyt betonowych na chodnik z kostki betonowej. Powierzchnia przebudowy to 380 m². Koszt zadania to **124 230,00 zł**. W listopadzie 2023 roku podpisano umowę z firmą OLTOM Roboty ziemne brukarstwo Tomasz Kuźma. W ramach umowy przy ul. Lwowskiej wybudowano chodnik z kostki betonowej o powierzchni 353 m². Koszt zadania to **121 917,60 zł**.

W 2023 roku złożono wniosek do programu Polski Ład obejmujący budowę dróg pomiędzy ul. Pogodną i gen. W. Sikorskiego oraz w rejonie ul. Sudeckiej. W planach jest budowa dróg gminnych w pełnym zakresie tj. budowa jezdni asfaltowych, kolektora deszczowego, oświetlenia deszczowego, chodników, dróg rowerowych i miejsc postojowych. Wniosek został pozytywnie rozpatrzony i inwestycja otrzymała wsparcie w kwocie **19 992 000 zł**. Planuje się wybudować około 3 km nowych dróg gminnych. Realizację zadania zaplanowano na lata 2024 i 2025.

W roku 2023 przeprowadzono kolejne prace związane z rozbudową cmentarza komunalnego przy ul. Słowiańskiej. Wybudowano dwie nowe kwatery grzebalne o łącznej powierzchni 0,23 ha, sieć wodociągową o długości 194,3 mb. wraz z ujęciami wody. Powstały dwie nowe alejki o powierzchni 500,9 m² oraz przebudowano na łącznej powierzchni 2 059 m² część alejek już istniejących w obrębie kwater wybudowanych w latach ubiegłych. W roku 2022 wybudowano na terenie cmentarza 2 moduły kolumbarium, które

w roku 2023 zostały wyposażone w lampy i wazy ze stali nierdzewnej. Został zagospodarowany także teren wokół kolumbariów. Zamontowano ławki oraz wykonano nawierzchnię z kostki granitowej i żwirowej o łącznej powierzchni 71 m². Prace te kosztowały **449 247,12 zł**.

W związku z potrzebą odwodnienia drogi przy ul. Klimatycznej oraz koniecznością zapobieganiu zalewaniu wodami opadowymi terenu 16 przylegających do niej działek, na których zostały wybudowane budynki mieszkalne w zabudowie szeregowej, w roku 2023 roku w ul. Klimatycznej została wybudowana kanalizacja deszczowa, w tym: 7 szt. studni rewizyjnych, 6 szt. studzienek wpustów deszczowych oraz 165,5 metrów bieżących rur kanalizacyjnych. Inwestycja opiewała na kwotę **237 759,00 zł**.

Miasto Świdnica posiada od lat system sterowania i monitoringu oświetlenia miejskiego pn. "CPAnet". Pozwala on na zarządzanie oświetleniem za pomocą strony www z dowolnego urządzenia mobilnego. To inteligentne sterowanie oświetleniem umożliwia przeprowadzenie wszelkich analiz dotyczących poboru mocy, zużycia energii, sytuacji alarmowych oraz parametrów sieci. Dobbier najbardziej korzystny moment włączenia i wyłączenia oświetlenia oraz reguluje natężenie światła, dzięki czemu obniża się zużycie energii elektrycznej. W roku 2023 wyposażono system poprzez zakup kolejnych 11 szt. sterowników systemowych CPAnet, które zamontowano w szafkach oświetlenia miejskiego. Na ten cel wydano **83 914,29 zł**.

ul. Inżynierska

ul. Kraszowicka - etap III

Gospodarka Przestrzenna

W roku 2023 uchwalono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Świdnicy - ul. Towarowa – Składowa, zatwierdzony w dniu 26 maja 2023 r. uchwałą nr LIV/541/23 Rady Miejskiej w Świdnicy, opublikowany w Dz. U. Woj. Dol. Rok 2023, poz. 3616 z dnia 5.06. 2023 r.

Teren objęty planem zlokalizowany jest we wschodniej części miasta. Jest to obszar zurbanizowany o zróżnicowanej strukturze przestrzennej i funkcjonalnej, w granicach którego wiodącą funkcją jest zabudowa produkcyjna. Niemal całą wschodnią część tego obszaru, od ul. Strzelińskiej aż do ul. Kopernika, zajmują tereny przedsiębiorstwa Greenbrier Wagony Świdnica. Wzdłuż ul. Towarowej zlokalizowane są liczne przedsiębiorstwa produkcyjno-usługowe oraz tereny jeszcze niezagospodarowane. Ulicę Westerplatte i część ulicy Strzelińskiej oplata zespół budynków mieszkalnych wielorodzinnych, na zapleczeniach których znajdują się ogrody przydomowe.

W klinie pomiędzy ulicami Strzelińską i Westerplatte zlokalizowana jest jedna z większych przychodni zdrowia, duże

przedsiębiorstwo handlowo – usługowe oraz ogrody działkowe. Polityka przestrzenna w tej części miasta, kształtowana była poprzez wydawane przez tut. Urząd decyzje o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego. Na przestrzeni ostatnich dwóch lat, przed podjęciem uchwały o przystąpieniu do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wpłynęło 8 wniosków o wydanie ww. decyzji, co wskazywało na dużą aktywność inwestycyjną na tym rejonie miasta.

Głównym celem opracowania planu było określenie przeznaczenia terenów, ustalenie zasad kształtowania nowej zabudowy oraz zasad rozbudowy, nadbudowy i zmiany sposobu użytkowania dla zabudowy istniejącej. Zespół zabudowy mieszkaniowej wzdłuż ul. Strzelińskiej oraz ul. Westerplatte, stanowiący czytelny układ urbanistyczny, pomimo iż nie znajduje się w ewidencji zabytków, dla zachowania swojego charakteru i kształtu, wymagał określenia zasad ochrony.

Kolejne zadania do rozwiązania w granicach planu to określenie zasad w zakresie obsługi komunikacyjnej, głównie skomunikacji

wanie przedsiębiorstwa „Wagony Świdnica” z ul. Kopernika (obecnie przedsiębiorstwo obsługiwane jest jednym zjazdem z ul. Strzebińskiej) oraz włączenie ul. Składowej do ul. Towarowej, co pozwoliłoby na sprawną obsługę istniejących w tym rejonie firm. Ponadto z uwagi na występowanie w granicach tego obszaru, dużych zakładów produkcyjnych z intensywną zabudową, kolejnym elementem, który wymagał rozstrzygnięcia, była gospodarka wodami opadowymi poprzez stworzenie warunków do jej retencji.

Powyższe problemy wskazywały na konieczność opracowania, dla tego rejonu miasta, opracowania planistycznego, które w sposób kompleksowy uwzględniłoby wymagania ładu przestrzennego oraz efektywne gospodarowanie przestrzenią, mając równoważony rozwój za podstawę tych działań.

Na obszarach nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego polityka przestrzenna prowadzona jest na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w tym:

- decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego – ze względu na brak wniosków w tym zakresie nie wydano żadnej decyzji,
- decyzji o warunkach zabudowy - wydano 7 decyzji dla osób fizycznych i prawnych w zakresie realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, zabudowy usługowej i produkcyjnej.

Powierzchnia miasta objęta obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wyniosła na koniec roku 2023 – **94,81%**.

Zasięg planów obowiązujących oraz w trakcie opracowania – grudzień 2023 r.

lp.	Nazwa uchwały	[ha]
A	Uchwała nr LIII/533/23 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 28 kwietnia 2023r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w części tekstowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy „ Śródmieście – północ ”	78
B	Uchwała nr LIV/540/23 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 26 maja 2023r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w części tekstowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Świdnicy – ul. Pafalu	12,84
C	Uchwała nr LIV/568/23 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 25 sierpnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru „ Świdnica – Zarzecze II ”	111,58

W ramach **polityki reklamowej** w roku 2023 kontynuowano porządkowanie reklam umieszczonych na budynkach komunalnych oraz wspólnot mieszkaniowych będących w zarządzie MZN, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości niezwłocznie podejmowano działania w celu usunięcia nielegalnych reklam. W 2023 roku podjęto 265 postępowań i usunięto **148** nośników reklam.

W ramach remontu elewacji frontowej budynku przy ul. Łukasińskiego 7 (siedziba MZN) wykonana została zintegrowana tablica szyldów dla najemców lokali użytkowych mieszczących się we wnętrzu nieruchomości.

Tablica szyldów dla lokali użytkowych we wnętrzu nieruchomości ul. Łukasińskiego 7

W ramach inwestycji „Modernizacja budynków mieszkalno – usługowych Rynek 38, ul. Wewnętrzna 3,5,7”, w porozumieniu z tut. Wydziałem, wykonana została zintegrowana tablica szyldów dla najemców lokali użytkowych mieszczących się w budynkach Rynek 38 i Wewnętrzna 7.

Tablica szyldów dla lokali użytkowych Rynek 38 i ul. Wewnętrzna 7 (widok od strony Rynku)

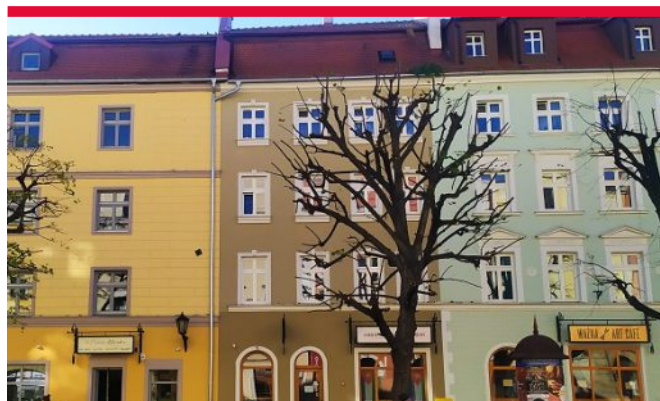
W porozumieniu z tut. Wydziałem, najemcy lokali użytkowych mieszczących się na północnej ścianie bloku śródrynkowego (Rynek 38, Wewnętrzna 1-7), wykonali reklamy w zawieszach umieszczonych na elewacjach przez Miasto w 2022 roku w ramach inwestycji „Modernizacja budynków mieszkalno – usługowych Rynek 38, ul. Wewnętrzna 3,5,7”.

rok 2021-2023

Na podstawie opracowań projektowych wykonano nowe nośniki reklamowe

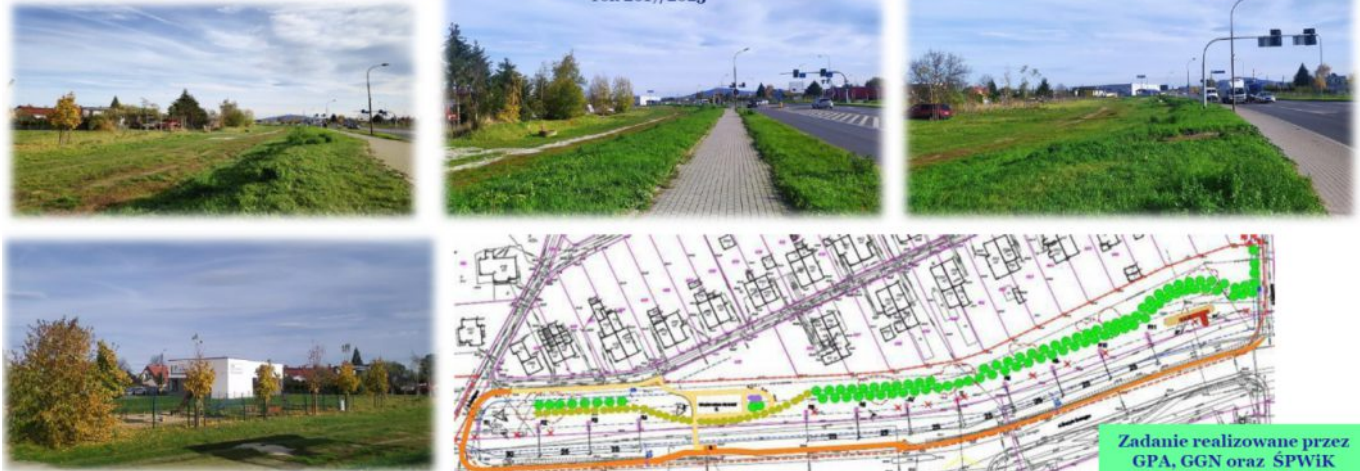

Szyldy reklamowe lokali użytkowych Rynek 38 i ul. Wewnętrzna 1-7 (widok od strony Rynku)

Zakończono porządkowanie przestrzeni wzdłuż ulicy Szarych Szeregów (pomiędzy ulicami Szarych Szeregów, Akacjową, Krakowską i tylną granicą zabudowy ul. Willowej) w ramach „Studium krajobrazowe najważniejszych przestrzeni miasta”. Wykonano nasadzenia zieleni oraz podjęto decyzję o odstąpieniu od realizacji wykonanego projektu budowlanego powtarzalnego nośnika – wolnostojącej tablicy reklamowej na działce nr 673, obr. 2.

„Studium krajobrazowe najważniejszych przestrzeni miasta” - opracowanie z 2016 roku
 odcinek pasa drogi ul. Esperantystów –pomiędzy skrzyżowaniem ulic: Esperantystów, Wrocławską, Częstochowską oraz skrzyżowaniem ulic: Szarych Szeregów, Krakowską
 – rok 2017/2023

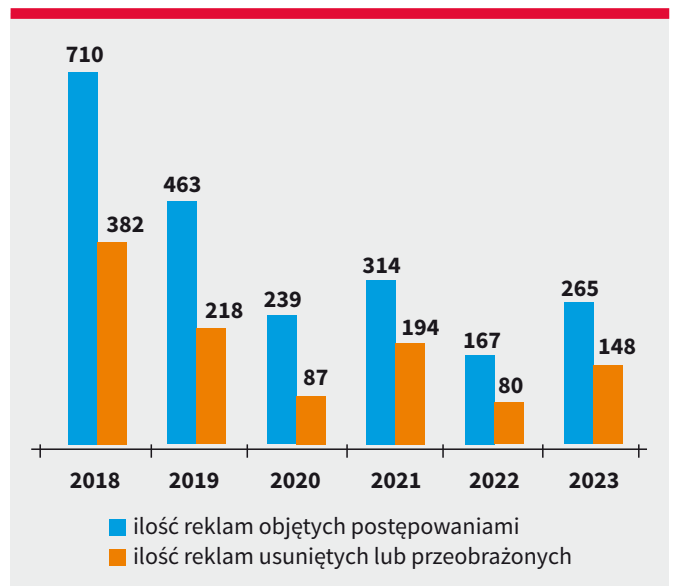

Zadanie realizowane przez
 GPA, GGN oraz ŚPWIK

Porządkowanie przestrzeni wzdłuż ulicy Szarych Szeregów

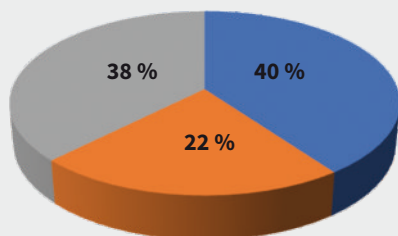
Przeprowadzono **aktualizację broszury** informacyjnej dotyczącej lokalizacji Letnich Ogródków Gastronomicznych w przestrzeni Rynku. Dokonano aktualizacji witryny internetowej „Polityka reklamowa” w zakresie aktualizacji przepisów prawa, umieszczenia zdjęć w katalogu dobrych praktyk i murali, umieszczenia zaktualizowanej broszury dotyczącej LOG. Zaktualizowano katalog proponowanych lokalizacji murali na terenie miasta Świdnica. Dokonano rozeznania rynku w celu stworzenia bazy wykonawców murali pod kątem planowanego do przeprowadzenia przez Wydział Promocji konkursu na mural na elewacji tylnej budynku przy ul. Żeromskiego 22-24 (ściana widoczna od strony terenów kolejowych i ul. Kolejowej).

W ramach kontynuacji działań porządkujących reklamy w przestrzeniach publicznych Wydział Gospodarki Przestrzennej i Architektury podjął w roku 2023 - 76 nowych postępowań, które dotyczyły **265 reklam**.

Ilość prowadzonych spraw
 ws. reklam w latach 2018-2023

Zestawienie - rok 2023
 regulacji prawnych w mpzp
 (udział procentowy w powierzchni miasta)

- nie ma zakazów ani ograniczeń
- ogólne regulacje np. dopuszczenie lub zakaz
- szczegółowe regulacje

Ilość spraw podjętych w roku 2023
 z podziałem na rodzaj podjętych działań

Przyjęta polityka reklamowa polegająca między innymi na współpracy informacyjno-edukacyjnej z podmiotami posiadającymi reklamy, oparta na istniejących regulacjach prawnych oraz współpraca z organami zewnętrznymi, jest w dalszym ciągu skuteczna. Wykonane przez Miasto opracowania są nadal aktualne i stanowią podstawę do kształtowania dobrej przestrzeni i wyznaczają spójne kierunki w kreowaniu wizerunku miasta dla wszystkich podmiotów zainteresowanych umieszczaniem reklam w mieście.

Prowadzona jest baza szczegółowych wytycznych i zasad rozmieszczania reklam, która będzie mogła być przeniesiona w regulacje uchwały w sprawie „zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych z jakich mogą być wykonane”.

W 2023 roku Wydział Gospodarki Mieszkaniowej realizował politykę mieszkaniową polegającą m.in. na:

- wynajmowaniu lokali mieszkalnych i z najmem socjalnym rodzinom oczekującym na pierwsze samodzielne mieszkanie, przekwaterowywaniu osób z niepełnosprawnościami do lokali o lepszych warunkach, bez barier architektonicznych, wykonywaniu wyroków eksmisyjnych,
- udzielaniu pomocy w spłacie zaległości czynszowych za lokale mieszkalne i użytkowe,
- przyznawaniu dodatków mieszkaniowych,
- prowadzeniu „programu remontowego”,
- odzyskiwaniu lokali z tzw. „ruchu ludności” i kierowaniu do ponownego najmu lub sprzedaży,
- obsłudze Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy.

Gmina Miasto Świdnica jest właścicielem **104 budynków mieszkalnych**, z czego 97 budynków jest użytkowanych przez lokatorów, a 7 z opróżnionymi lokalami mieszkalnymi, w których wynajmowane są tylko garaże i lokale użytkowe.

Gmina na koniec 2023 r. dysponowała **1 747** lokalami komunalnymi o pow. **83 099,00 m²** w podziale na:
 - 1 673 lokale komunalne o pow. 79 111,00 m²,
 - 41 lokali usytuowanych w budynkach przy ul. Kopernika 9 E, F oraz przy ul. Spółdzielczej 2 w Świdnicy, nie stanowiących mieszkaniowego zasobu Gminy Miasto Świdnica, a wynajmowanych przez Gminę od Świdnickiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., o łącznej pow. 2 200,00 m².

Oprócz tego w zasobie znajdują się 33 lokale nie nadające się do funkcji mieszkalnej - zdyskwalifikowane z uwagi na zły stan techniczny o pow. 1 788,00 m². Znajdują się one w budynkach przeznaczonych do rozbiórki.

Lokale, które wróciły w ciągu roku kalendarzowego do puli pustostanów pochodziły z tzw. „ruchu ludności”, a więc przekazane zostały przez osoby, które wyprowadziły się poza komunalny zasób mieszkaniowy, pozostały po śmierci najemców lub odzyskane zostały w wyniku eksmisji komorniczych. W 2023 r. zarządca odzyskał **111 lokali mieszkalnych**.

Struktura odzyskanych lokali przedstawia się następująco:

Lokale	ilość
Jednopokojowe	48
Dwupokojowe	47
Trzypokojowe	7
Czteropokojowe	1
Pięciopokojowe	1
Lokale w budynkach byłych hoteli robotniczych	7
	111

Odzyskane lokale zostały lub zostaną (po wykonanym remoncie) włączone do ponownego najmu, sprzedaży lub wyłączone z eksploatacji, w następującym podziale:

- 89 lokali docelowo przeznaczonych zostało do najmu,
- 18 lokali komunalnych usytuowanych w budynkach prywatyzowanych, w których gmina ma niewielki udział, zostało przeznaczonych do sprzedaży w przetargach nieograniczonych lub ograniczonych (lokale we wspólnych przedpokojach),
- 4 lokale zostały wyłączone z eksploatacji.

W 2023 r. oprócz lokali z tzw. „ruchu ludności”, oddany został do użytku nowy budynek mieszkalny przy ul. Św. Brata Alberta 4 liczący 25 lokali mieszkalnych:

Lokale	ilość
Jednopokojowe	2
Dwupokojowe	17
Trzypokojowe	6
	25

Realizacja listy przydziałów i wniosków w 2023 r. roku na rzecz mieszkańców Świdnicy przebiegła w następujący sposób:

a) 64 czas nieoznaczony, w tym:

- 16 rodzin z listy mieszkalnej,
- 11 rodzin z listy wykwaterowań,
- 12 rodzin w ramach „programu remontowego”,
- 25 rodzin w lokalach mieszkalnych z wyższym czynszem niż w pozostałych lokalach (lista zamian i lista mieszkalna)

b) 37 z najmem socjalnym i pomieszczenia tymczasowe obejmujące:

- 5 rodzin z listy socjalnej,
- 30 rodzin/osób jako realizacja wyroku eksmisyjnego z prawem do lokalu socjalnego:
- 2 osoby - wyroki do pomieszczenia tymczasowego.

Łącznie w 2023 r. mieszkańcom Świdnicy zostało wynajętych **99 lokali mieszkalnych** i z najmem socjalnym oraz 2 pomieszczenia tymczasowe.

Ponadto:

- 13 rodzinom przywrócony został tytuł prawny do lokalu po spłacie zaległości czynszowych,
- 106 rodzinom przedłużona została umowa do lokalu z najmem socjalnym,
- 20 najemcom ze względu na wzrost dochodu umowa została zmieniona z socjalnej na czas nieoznaczony,
- 12 osobom wyrażona została zgoda na wstąpienie w stosunek najmu lokalu komunalnego po śmierci głównego najemcy,
- 3 rodzinom przekraczającym kryteria dochodowe do zawarcia umowy najmu komunalnego wyrażona została zgoda na zamieszkiwanie.

Listy oczekujących na wynajęcie lokalu komunalnego na czas nieoznaczony lub z najmem socjalnym i na pomieszczenia tymczasowe przedstawiają się następująco:

Podstawa	ilość oczekujących
Zamiana lokalu	23
Lista mieszkalna i socjalna	42
Wyroki eksmisyjne z prawem do lokalu socjalnego	123
Wyroki eksmisyjne bez prawa do lokalu socjalnego	19
Lokale „wysokoczynszowe”	19
Program „mieszkanie za remont”	51
	277

W 2023 r. przybyło na listach osób utrzymujących się wyłącznie ze świadczeń z pomocy społecznej, natomiast zmalała liczba wyroków eksmisyjnych – z prawem i bez prawa do lokalu socjalnego. Zmalała także liczba osób/rodzin posiadających udokumentowane dochody, pozwalające na wynajęcie na czas nieoznaczony lokali z wyższymi kosztami utrzymania. Oznacza to, że osoby pracujące, uzyskujące dochody w legalny sposób, coraz częściej zaspokajają swoje potrzeby mieszkaniowe poza komunalnym zasobem gminy. Korzystając choćby z powiększających się zasobów mieszkalnych Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

W ostatnim roku znacząco zwiększyła ilość wychowanków domów dziecka oczekujących na lokal od gminy. Wśród 30 wychowanków są zarówno osoby pochodzące ze Świdnicy, jak też pochodzące z innych miejscowości, ale przebywające od wielu lat w placówkach opiekuńczych na terenie Miasta.

Jedną z form pomocy udzielanej lokatorom i właścicielom mieszkań w Świdnicy, którzy mają niskie dochody i nieduże mieszkania, są **dotatki mieszkaniowe**, finansowane z budżetu gminy. W 2023 r. wydanych zostało 10 % więcej decyzji w sprawie przyznania dotatków mieszkaniowych, ale kwotowo gmina przeznaczyła o 28 % więcej środków niż w roku poprzednim.

Decyzje	ilość	Kwota wypłaconych dotatków mieszk.
Pozytywne	700	976 032,07 zł
Negatywne	49	-
Łącznie	749	976 032,07 zł

W 2023 r. średni miesięczny dodatek mieszkaniowy, stanowiący dopłatę do czynszu, wyniósł **232,40 zł** (o 36,50 zł więcej niż w 2022 r.). Jedną decyzją przyznaje się dodatki na 6 miesięcy, które gmina systematycznie co miesiąc przekazuje na konta zarządców budynków, z przeznaczeniem dla konkretnych adresatów.

Gmina corocznie udziela pomocy mieszkańcom zasobu komunalnego w spłacie zaległości czynszowych i w odpracowaniu długów poprzez wolontariat. W sprawach zaległości przekraczających 6 tys. zł decyzje o rodzaju i zakresie pomocy podejmuje Prezydent Miasta, a w przypadku zaległości nie przekraczających 6 tys. zł – Dyrektor Miejskiego Zarządu Nieruchomości. W 2023 r. gmina zawarła z osobami posiadającymi długi czynszowe za mieszkania **201 porozumień w sprawie pomocy:**

- 11 dotyczących rozłożenia na raty,
- 166 dotyczących odroczenia terminów płatności,
- 3 porozumienia dotyczące świadczenia czynności w wolontariacie,
- 21 dotyczących umorzenia odsetek po spłacie należności głównej.

Prezydent Miasta zawarła 4 porozumienia z Miejskim Zarządem Nieruchomości w zakresie umorzenia zaległości czynszowych osób zmarłych, którzy nie pozostawili spadkobierców, mogących uregulować zaległości.

Spłata zaległości czynszowych (cała należność główna oraz koszty sądowe i komornicze) była podstawą do przywrócenia tytułu prawnego do lokalu 13 rodzinom zamieszkującym bezumownie w lokalach komunalnych.

Przez cały 2023 rok Miejski Zarząd Nieruchomości we współpracy z Wydziałem Gospodarki Mieszkaniowej prowadził egzekucję zaległości wobec dłużników czynszowych, którzy nie byli zainteresowani współpracą z wierzycielem, poprzez zawarcie odpowiednich porozumień.

W 2023 roku wpłynęły łącznie **4 wnioski** w sprawie udzielenia pomocy w spłacie zaległości czynszowych za lokale użytkowe. Rozpatrzone je w formule de minimis, w następujący sposób:

- zawarto 2 porozumienia o spłacie zadłużenia w ratach,
- zawarto 1 porozumienie o odroczeniu terminu spłaty zaległości,
- 1 wniosek przekazano do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami

do Miejskiego Zarządu Nieruchomości.

Gmina jest zobowiązana do realizacji wyroków eksmisyjnych od wierzycieli będących osobami prawnymi, podmiotami gospodarczymi czy osobami fizycznymi. Wierzyciele, również ci którzy posiadają własne zasoby mieszkaniowe (spółdzielnie mieszkaniowe, Agencja Mienia Wojskowego, Polskie Koleje Państwowe, Poczta Polska S.A), którzy uzyskali wyroki eksmisyjne wobec swoich lokatorów, oczekują pilnego wykonania tych wyroków przez gminę. W przypadku braku lokali, do których mogłoby nastąpić przekwaterowanie dłużników, gmina jest wzywana do zapłaty odszkodowania.

W 2023 r. Gmina wypłaciła odszkodowania na rzecz osób prawnych z tytułu niedostarczenia lokali z najmem socjalnym pod wykonanie wyroków eksmisyjnych:

- Spółdzielni Mieszkaniowej przy ul. M. Skłodowskiej-Curie – 15 084,60 zł,
- Polskim Kolejom Państwom - 50 757,11 zł,
- Poczcie Polskiej S.A. - 5 976,00 zł.

Łącznie na rzecz trzech osób prawnych wypłacono odszkodowania w kwocie **71 814,71 zł**.

W 2023 r. nie było wypłat odszkodowań na rzecz osób fizycznych z tytułu niedostarczenia lokali z najmem socjalnym, jednakże toczą się w sądzie dwie sprawy z powództwa osób fizycznych przeciwko gminie.

Miejski Zarząd Nieruchomości odzyskał **17 lokali** użytkowych, w których wygasły umowy najmu, o łącznej powierzchni 3 136,19 m². Z tej liczby na 9 lokali zorganizowane zostały i przeprowadzone przetargi nieograniczone. Do przetargu nieograniczonego wystawiono:

- 6 samodzielnych lokali użytkowych,
- 2 garaże,
- 1 stoisko w Miejskim Domu Handlowym,

W przetargach nieograniczonych wynajętych zostało 5 lokali za stawki czynszu 12,00 - 33,00 zł/1 m² plus podatek VAT. 4 lokale nie wynajęte w przetargach, zostały przeniesione do oferty poprzetargowej, w której znajdują się także niewynajęte lokale, zwolnione w 2022 r. Poprzetargowo wynajęto w 2023 r. 5 lokali użytkowych za stawki czynszu od 4,50 zł – 56,00 zł/1 m² plus podatek VAT.

Fundusz Pomocy – Ukraina

Na podstawie art.13 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy, w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, Wydział Gospodarki Mieszkaniowej prowadzi obsługę wniosków o wypłatę świadczeń pieniężnych wynoszących 40 zł na dobę za osobę dla podmiotów i osób fizycznych, którzy udzielili zakwaterowania i zapewniają wyżywienie uchodźcom.

W 2023 roku do Wydziału Gospodarki Mieszkaniowej wpłynęło ponad **1 300 spraw**, które zostały rozpatrzone w następujący sposób:

Ogólna liczba złożonych wniosków o świadczenie	1 398
w tym:	
pozytywnie	1 310
negatywnie	88
Ogólna liczba obywateli Ukrainy objętych wnioskami w 2023 r.	2 965
w tym:	
liczba obywateli Ukrainy objętych pozytywnie rozpatrzonymi wnioskami	2 788
liczba obywateli Ukrainy objętych negatywnie rozpatrzonymi wnioskami	177

Środki uzyskane na realizację zadania z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu wyniosły **3 726 760,00 zł**.

W 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Urzędzie Miejskim w Świdnicy kompleksową kontrolę obsługi tego zadania pod nazwą „Działania wybranych organów administracji publi-

cznej na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa”. Kontrola uzyskała pozytywną ocenę. W zakresie realizowanym przez Wydział Gospodarki Mieszkaniowej nie stwierdzono żadnych naruszeń prawa, a co za tym idzie, nie sformułowano żadnych zaleceń.

Remonty Obiektów Zabytkowych

Miasto w 2023 roku kontynuowało realizację programu dotacji celowych udzielanych z budżetu Miasta na planowane prace restauratorskie, konserwatorskie i roboty budowlane przy zabytkach zlokalizowanych na terenie Świdnicy, wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków. Wsparcie finansowe uzyskało **20 podmiotów** na łączną kwotę **3 546 191,61 zł**. Dotacje przyznano:

1. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Bolesława Chrobrego 10 w Świdnicy - dotacja celowa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy elewacji frontowej - **98 000,00 zł**.
2. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Długiej 7 w Świdnicy - dotacja celowa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy elewacji frontowej - **90 000,00 zł**.
3. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Franciszkańskiej 5-5a w Świdnicy - dotacja celowa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy elewacji frontowej - **129 764,16 zł**.
4. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Grodzkiej 14 w Świdnicy - dotacja celowa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy ścianach i sklepieniach klatki schodowej po pożarze - **200 000,00 zł**.
5. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Komunardów 11 w Świdnicy - dotacja celowa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy elewacji frontowej - **130 000,00 zł**.
6. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kościelnej 42 w Świdnicy - dotacja celowa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy elewacjach frontowych - **125 000,00 zł**.
7. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kotlarskiej 7 w Świdnicy - dotacja celowa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy elewacji frontowej - **120 000,00 zł**.
8. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kotlarskiej 10 w Świdnicy - dotacja celowa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy elewacji frontowej i elewacji bocznej - **160 000,00 zł**.
9. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kotlarskiej 14 w Świdnicy - dotacja celowa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy elewacji front., bocznej i tylnej - **600 000,00 zł**.
10. Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Józefa w Świdnicy - dotacja celowa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy elewacji frontowej kościoła pw. św. Józefa przy ul. Kotlarskiej 21 (etap I) - **1 007 427,45 zł**.
11. Właściciel budynku przy ul. Kraszowickiej 65 w Świdnicy - dotacja celowa na roboty budowlane przy dachu - **93 000,00 zł**.
12. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Łukowej 1 w Świdnicy -

dotacja celowa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy elewacjach frontowych - **70 000,00 zł**.

13. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. 1-Maja 15-15A-15B w Świdnicy - dotacja celowa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy elewacjach frontowych - **200 000,00 zł**.

14. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kazimierza Pułaskiego 26 w Świdnicy - dotacja celowa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy elewacji frontowej - **45 000,00 zł**.

15. Wspólnota Mieszkaniowa przy Rynku 1-1A-1B w Świdnicy - dotacja celowa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy elewacjach frontowych - **208 000,00 zł**.

16. Wspólnota Mieszkaniowa przy Rynku 2 w Świdnicy - dotacja celowa na roboty budowlane - wzmocnienie konstrukcji ściany tylnej i prace restauratorskie przy tej ścianie - **45 000,00 zł**.

17. Właściciel kamienicy przy Rynku 33 w Świdnicy - dotacja celowa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy elewacji frontowej - **50 000,00 zł**.

18. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Westerplatte 50 w Świdnicy - dotacja celowa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy elewacji frontowej - **60 000,00 zł**.

19. Współwłaściciele willi ul. Westerplatte 90 w Świdnicy - dotacja celowa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy dachu - **90 000,00 zł**.

20. Właściciel domu młynarza w zespole młyna Styriusa przy ul. Wrocławskiej 78 w Świdnicy - prace zabezpieczające - **25 000,00 zł**.

Kamienica 1-go maja 15

Ochrona Środowiska

Jednym z najważniejszych zadań, realizowanych w sferze ochrony środowiska, jest kontynuacja działań podjętych w latach poprzednich, których celem jest zwalczanie niskiej emisji kominowej, poprawa jakości powietrza w naszym mieście oraz zapewnienie mieszkańcom Świdnicy wsparcia finansowego na realizację inwestycji związanych z wymianą wysokoemisyjnych źródeł ciepła.

W roku 2023 r. zakończono realizację projektu grantowego pn. „Wymiana wysokoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie wybranych gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej”, który uzyskał dofinansowanie ze środków Regio-

nalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Projekt realizowany był od 2020 r. w partnerstwie **15 gmin**, spośród których Miasto Świnica pełniło rolę Lidera i polegał na udzielaniu grantów na wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych. W ramach projektu właściciele nieruchomości mogli uzyskać grant do 70% poniesionych kosztów inwestycji, lecz nie więcej niż 10 000,00 zł w przypadku mieszkania i nie więcej niż 25 000,00 zł w przypadku domu jednorodzinnego. W wyniku realizacji projektu łącznie wypłacono **1825 grantów** na kwotę **24 886 091,35 zł** i w efekcie wymieniono **2046** nieefektywnych źródeł ciepła, co spowodowało

zmniejszenie emisji **CO2 o 9846,5 ton/rok**. W samej Świdnicy wypłacono **286 grantów** na kwotę **3 594 903,84 zł** i w efekcie wymieniono **429** nieefektywnych źródeł ciepła, co spowodowało zmniejszenie emisji **CO2 o 1263,3 ton/rok**. Program planowano realizować także w 2024 roku, by w pełni wykorzystać unijne środki.

Ponadto w roku 2023 w Mieście Świdnica realizowane były dwa programy wspierające działania związane z wymianą „kopciuchów” oraz termomodernizacją budynków mieszkalnych ze środków NFOŚiGW, tj. Program „Czyste Powietrze” i Program „Ciepłe Mieszkanie”. W celu realizacji Programu „Czyste Powietrze” Gmina Miasto Świdnica w 2021 r. zawarła porozumienie z WFOŚiGW na prowadzenie na terenie miasta punktu konsultacyjnego na czas realizacji programu tj. na lata 2021-2029, w którym mieszkańcy Świdnicy mogą uzyskać informacje na temat programu, a także pomoc w przygotowaniu i złożeniu wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność. Program ten skierowany jest do właścicieli/współwłaścicieli domów jednorodzinnych i jego ramach można uzyskać wsparcie finansowe na wymianę nieefektywnego źródła ciepła na ekologiczne lub na działania termomodernizacyjne, jak np. ocieplenie przegród budowlanych, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, a także na montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej. Do końca 2023 r. łącznie złożonych zostało **195** wniosków o dofinansowanie, a kwota wypłaconych przez WFOŚiGW dotacji wyniosła **1 205 967,88 zł**. W ramach Programu „Ciepłe Mieszkanie” Gmina Miasto Świdnica w 2022 r. podpisała umowę z WFOŚiGW o dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych przez beneficjentów końcowych na kwotę **9 937 500,00 zł**. Beneficjentami końcowymi, którzy mogą otrzymać dofinansowanie są właściciele/współwłaściciele lokali mieszkalnych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych. Dofinansowanie w programie „Ciepłe Mieszkanie” można otrzymać na likwidację wszystkich nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe oraz zakup i montaż nowego źródła ciepła. Dodatkowo w ramach programu, przy okazji wymiany źródła ciepła, można otrzymać wsparcie finansowe na np. na wymianę stolarki okiennej i drzwiowej. W roku 2023 Gmina Miasto Świdnica zawarła **55** umów z beneficjentami końcowymi, z czego w tym samym roku 10 inwestycji zostało zrealizowanych i rozliczonych, a kwota wypłaconych dotacji łącznie wyniosła **147 272,86 zł**.

W 2023 r. w ramach realizacji polityki ekologicznej gminy opracowano oraz przyjęto uchwałami Rady Miejskiej dwa dokumenty strategiczne gminy, tj. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Świdnica do 2030 r. przyjęty uchwałą nr LVII/586/23 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29.09.2023 r. oraz Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2023 przyjęty uchwałą nr LX/598/23 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 24 listopada 2023 r.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Świdnica do 2030 r. powstał z potrzeby kontynuacji dotychczas realizowanej strategii utrzymania niskoemisyjnego rozwoju gospodarczego Miasta Świdnica i zaspokajania potrzeb społeczeństwa, a tym samym budowania Miasta Świdnica jako przyjaznego dla społeczeństwa i przedsiębiorców, nowoczesnego i innowacyjnego ośrodka miejskiego kierującego się zasadą zrównoważonego rozwoju we wszystkich aspektach swojej funkcjonalności.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Świdnica na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2023 jest dokumentem planowania strategicznego, wyrażającym cele i kierunki polityki ekologicznej gminy i określającym wynikające z niej działania. Cele i działania proponowane w Programie posłużą do tworzenia warunków dla takich zachowań ogółu społeczeństwa, które służyć będą poprawie stanu środowiska przyrodniczego. Realizacja celów wyznaczonych w Programie powinna spowodować polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego na terenie Miasta Świdnica.

W grudniu 2021 r. Gmina Miasto Świdnica złożyła wniosek w ramach projektu pn. „Europejski Instrument Miejski (European

City Facility, EUCF)” finansowanego z programu badań i innowacji Unii Europejskiej Horyzont 2020 celem pozyskania wsparcia finansowego na przygotowanie koncepcji inwestycyjnej pn. „Świdnica na drodze do niezależności energetycznej; Etap I: transformacja energetyczna sektora komunalnego”. Złożony wniosek został oceniony pozytywnie w wyniku czego w roku 2022 Gmina Miasto Świdnica zawarła umowę ze stowarzyszeniem ENERGY CITIES z Francji, pełniącym rolę koordynatora projektu EUCF i otrzymała dotację w wysokości 60 000,00 euro. W ramach realizacji projektu w latach 2022-2023 sporządzono dla wybranych budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych będących w zasobach komunalnych gminy m.in. ekspertyzy budowlane dachów, ekspertyzy ornitologiczne i chiroptelologiczne, programy robót budowlanych i konserwatorskich związanych z planowanymi pracami termo modernizacyjnymi, audyty energetyczne budynków, wstępne koncepcje instalacji fotowoltaicznych na dachach wytypowanych budynków, założenia projektowe związane z doborem i instalacją urządzeń EO, studium wykonalności z analizą rynku i ryzyk oraz analizą finansowo-ekonomiczną. Ostatecznym dokumentem, który został sporządzony na podstawie wyżej wymienionej dokumentacji jest **Koncepcja Inwestycyjna**. W założeniu ma ona doprowadzić do powstania załączka wirtualnego miejskiego systemu energetycznego w Świdnicy (WMSE), który rozwijany w kierunku łączenia ze sobą kolejnych lokalnych wytwórców energii i odbiorców będzie prowadził do niezależności energetycznej miasta, a także neutralności klimatycznej oraz budowania energetyki obywatelskiej.

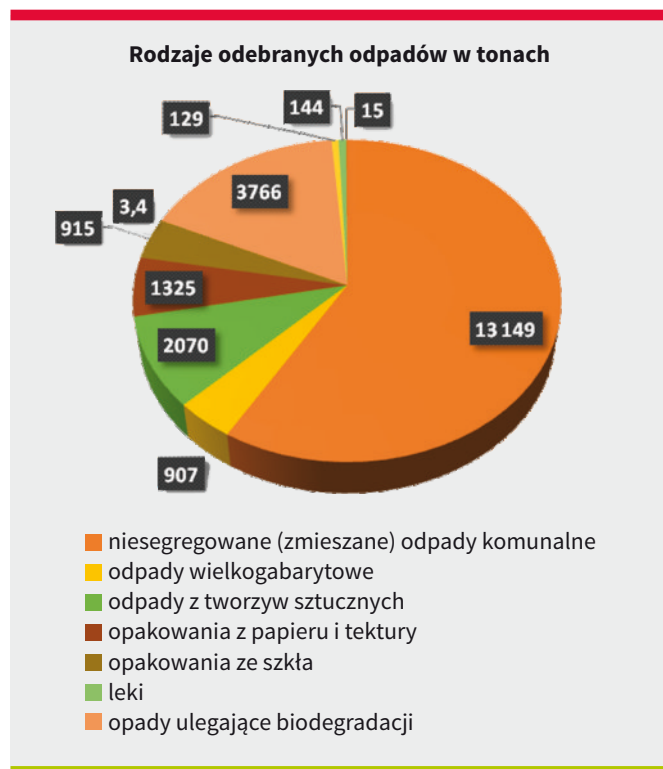
W roku 2023, na wniosek przedsiębiorców prowadzących lub planujących prowadzić działalność na terenie Miasta Świdnica, wszczęto 12 postępowań administracyjnych w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, która jest niezbędna do uzyskania kolejnych wymaganych przepisami prawa pozwoleń/decyzji umożliwiających realizację danego przedsięwzięcia. Spośród wszczętych w 2023 r. postępowań – trzy zostały umorzone, dla siedmiu zostały wydane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, a dwa będą kontynuowane w roku 2024.

Wykonano oceny drzew pomnikowych występujących w formie alei kasztanowcowej zlokalizowanej w pasie drogowym ul. Kościuszki i ul. Mickiewicza – **93 szt.**, grupy drzew zlokalizowanych przy Kościele Pokoju – **14** drzew oraz pojedynczych obiektów zlokalizowanych w różnych częściach miasta – **48 szt.** W ramach dokonanego przeglądu wykonano m.in. pomiary dendrometryczne drzew, ocenę stanu zdrowotnego drzew, identyfikację zagrożeń dla drzew oraz zagrożeń dla osób i mienia ze strony drzew oraz wskazano zakres niezbędnych zabiegów pielęgnacyjnych oraz zabiegów minimalizujących stwierdzone zagrożenia.

Panorama Świdnicy

W roku 2023 z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych położonych na terenie Gminy Miasto Świdnica odebrano łącznie **22.426,8080 ton** odpadów komunalnych.

W 2023 r. do PSZOK-u zostały przekazane odpady komunalne o łącznej masie **358,3416 ton**. Największą frakcją stanowiły odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów o łącznej wadze 202 ton. W dalszej kolejności były odpady wielkogabarytowe – 68 ton, zmieszane odpady opakowaniowe – 16 ton, zużyte opony – 14 ton oraz odpady ulegające biodegradacji – 12 ton.

W ramach działań Wydziału Gospodarki Odpadami na terenie Gminy Miasto Świdnica zlikwidowano **14** dzikich wysypisk. Uprzątnięto odpady o łącznej masie **14,620 ton**.

W dalszym ciągu kontynuowano współpracę z firmą odbierającą odpady elektryczne i elektroniczne AG-EKO Aneta Gonera, w ramach której organizowane były zbiórki elektrośmieci na terenie parkingu Urzędu Miejskiego (25 marzec, 3 czerwca, 23 września oraz 16 grudnia). W sumie w 2023 roku zebrano **14,3 ton** elektrośmieci.

W ramach umowy współpracy z firmą MB Recykling Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Spółka komandytowa na terenie miasta zlokalizowanych jest 7 specjalistycznych pojemników do zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Zebrano **10,10 ton** odpadów.

Pracownicy Wydziału Gospodarki Odpadami uczestniczyli w wielu miejskich wydarzeniach sportowych i kulturalnych, w czasie których przekazywali informacyjne na temat prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi, a także selektywnej zbiórki odpadów. Rozdawano także torby ekologiczne i gadżety w ramach edukacji ekologicznej.

Cały czas prowadzona była akcja „Wymień foliówkę na ekoreklamówkę”, dzięki której mieszkańcy miasta Świdnica mieli okazję wymienić torby foliowe (wszystkie reklamówki wykonane z tworzyw sztucznych) na torby materiałowe wielokrotnego użytku. Akcja została przeprowadzona w kwietniu. Wydano około **700 szt.** toreb wielokrotnego użytku.

Wydział Gospodarki odpadami zorganizował w 2023 r. piknik ekologiczny „Posadź drzewo z Czystą Świdnicą” na który zaproszono mieszkańców miasta do sprzątania tzw. „Hycla” oraz wspólne sadzenie **160 szt.** sadzonek drzew.

W ramach współpracy między Gminą Miasto Świdnica, a Powiatowym Urzędem Pracy **18 osób** bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń opieki i wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, wykonywało prace porządkowe na terenie Gminy Miasto Świdnica. Prace odbywały się w okresie od 1 marca 2023 roku do 30 listopada 2023 roku. Prace społecznie użyteczne tworzą możliwość ewentualnego powrotu na rynek pracy osobom długotrwale bezrobotnym. Celem tej formy zatrudnienia jest wsparcie i aktywizacja naszych mieszkańców, a także pomoc materialna.

W 2023 roku złożonych zostało łącznie 4475 deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, z czego:

- deklaracje składane po raz pierwszy – 186;
- nowe deklaracje – 4289;

W roku 2023 zostało wszczętych **123 postępowań** administracyjnych. Na podstawie art. 155 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2023 r., poz. 2383) wystawiono **207 wezwań** do udzielenia wyjaśnień odnośnie złożonej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Miasto Świdnica.

W 2023 roku wysokość pobieranych opłat dla nieruchomości zamieszkałych wynosiła: **35,00 zł** za osobę miesięcznie. Właściciele nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinymi kompostujący bioodpady byli zwolnieni z części opłaty za gospodarowanie odpadów komunalnych w wysokości 1,00 zł miesięcznie od każdego mieszkańca.

Miesięczna stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości niezamieszkałych była uzależniona od ilości oraz pojemności wybranych pojemników i wynosiła od 1 stycznia 2023 r.:

lp.	Pojemność pojemnika (w litrach)	Stawka opłaty za odpady komunalne (w zł)
1	60	10,05
2	120	20,10
3	240	40,20
4	660	110,55
5	1100	184,25
6	7000	1 172,50
7	worek 120	20,10

Aleja Niepodległości

Rozliczenie kosztów poniesionych w roku 2023 oraz dochodów, jakie Gmina Miasto Świdnica uzyskała z tytułu poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 roku zawiera poniższa tabela:

Nazwa kosztu	Kwota wydatkowana w 2023 r. [zł]
Odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwienie odpadów komunalnych	23 278 294,97 zł
Organizacja i obsługa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych	
Usługa polegająca na opróżnianiu koszy ulicznych zlokalizowanych w pasach drogowych dróg gminnych miasta Świdnica	602 344,41 zł
Edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami: w tym gadzety ekologiczne na potrzeby przeprowadzenia pikników ekologicznych „Czysta Świdnica”, animacje dla dzieci z „Panem Błyszczakiem” w ramach edukacji ekologicznej z zakresu dbania o środowisko naturalne, administrowanie strony "Czysta Świdnica". Materiały reklamowe i informacyjne dotyczące selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	82 789,18 zł
Obsługa administracyjna systemu w tym: wynagrodzenia pracowników, szkolenia, obsługa strony internetowej, przesyłki pocztowe	829 454,90 zł
Razem wydatki	25 574 983,46 zł
Wpłaty z tytułu opłaty za 2023 r.	24 459 893,71 zł

Transport Publiczny

Transport publiczny w roku 2023 utrzymywał się na stabilnym poziomie, lekko odbiegając od wskaźników z lat przed pandemią. Można zauważyć stały trend wzrostowy. Według danych statystycznych zamieszczonych przez GUS w roku 2022 wzrost osiągnął poziom 22,69% z planowanych 10%. Planuje się, że wzrost w roku 2023 zwiększy się o kolejne **15%**. Według danych Wydziału Transportu dla komunikacji miejskiej w Świdnicy, liczba przewiezionych pasażerów związanych porozumieniem międzygminnym w ubiegłym roku wyniosła **2 287 256 osób**, co w porównaniu do roku 2022 przy liczbie pasażerów równej **2 092 258** daje wzrost o 9,32%.

Liczba przewiezionych pasażerów wzrosła w stosunku do 2022 r. o **8,52%** w 2023 r. oraz zwiększyła się o **8,26%** w porównaniu z rokiem 2021. Natomiast wpływy ze sprzedanych biletów wzrosły o **4,75%** w 2022 r. i o **18,67%** w 2023 r. Liczba sprzedanych biletów, systematycznie wzrasta.

W 2023 roku były wprowadzane zmiany w rozkładzie jazdy głównie na wnioski pasażerów, które nie miały większego wpływu na strukturę rozkładu jazdy za wyjątkiem wprowadzenia nowej linii pracowniczej nr 4, łączącej osiedle Zarzecz ze strefą przemysłową na północy miasta. Plan wykonania usługi przewozowej w stosunku do lat poprzednich przedstawia zamieszczone poniżej zestawienie. Wzrost wykonania pracy przewozowej w stosunku do planu na rok 2023 wynikał w skutek wprowadzenia dodatkowych przejazdów linii autobusowych.

W 2023 roku miasto dokonało zmiany w sieci komunikacyjnej, na której wprowadzono dodatkową linię nr 4. Wykonywane były

przewozy o charakterze użyteczności publicznej składające się z: linii komunikacyjnych w granicach administracyjnych miasta (linie miejskie 4, 7, 9, 13, 50, 52) i linii komunikacyjnych wykraczających poza granice miasta (linie zamiejskie 1, 6, 10, 12, 30, 41, 43, 60), łączące Świdnicę z miejscowościami na obszarze Gminy Świdnica i Gminy Marcinowice. Łącząc Świdnicą komunikację miejską tworzy **14 linii autobusowych**.

Wysokość współfinansowania usługi w ramach porozumienia międzygminnego zawartego z gminami wiejskimi Świdnica i Marcinowice wynosi około 20% całej kwoty.

W ubiegłym roku stan infrastruktury przystankowej i związanej z wykonywaniem usługi przewozowej uległ niewielkiej zmianie. Miasto jest właścicielem przystanków:

- z wiatą 88 sztuk
- ze słupkiem 50 sztuk

Razem to **138 przystanków** komunikacyjnych. Miasto jest również zarządcą 8 przystanków których właścicielem jest GDDKiA oraz 7 przystanków należących do służby drogowej Powiatu Świdnickiego.

W 2023 roku wykonano na zlecenie aktualizację oprogramowania systemu BusMan za kwotę 12 329,51 zł. Aktualizacja wymagana była ze względu na zmiany spowodowane aktualizacją Windows Server.

Ogłoszono także pierwszy przetarg na zakup 12 autobusów zeroemisyjnych z infrastrukturą stacji ładowania w ramach projektu „Zielony Transport Publiczny”.

Utrzymanie techniczne infrastruktury przystankowej, prace

Praca przewozowa				Finansowanie usługi		
Rok	Planowana praca przewozowa w wzkm	Wykonana praca przewozowa w wzkm	% wykonania planu	Planowane nakłady finansowe	Poniesione nakłady za pracę przewozową	% wielkości nakładów do planu
2021	1 305 453	1 272 442	97,47	11 053 529 zł	10 774 031 zł	97,47
2022	1 274 457	1 288 623	101,11	11 272 827 zł	11 398 128 zł	101,11
2023	1 286 633	1 245 634	96,82	13 837 230 zł	13 469 094 zł	97,34

związane z regulowaniem opłat i zakupów m.in. energii elektrycznej wykorzystywanej do zasilania oraz prace związane z regulowaniem opłat za usługę przewozową kosztowały **13 928 365,51 zł**.

W celu zwiększenia atrakcyjności komunikacji miejskiej oraz wypełnienia zobowiązań ustawowych zawartych w strategii elektromobilności Gminy Miasto Świdnica do 2035 r., operator wprowadził do obsługi 6 kolejnych autobusów elektrycznych.

Na koniec 2023r. flota autobusów operatora zawierała 8 autobusów w pełni elektrycznych wraz z infrastrukturą stacji ładowania.

W 2023 r. odnotowano dużą ilość wydawanych wypisów licencji taxi, co świadczy o znacznej wymianie floty obsługujących miasto taksówek.

Przeprowadzono także obowiązkową weryfikację uprawnień kierowców do wykonywania zawodu. Według stanu na dzień 31.12.2023 r zostało wydanych **16 licencji i 36 wypisów**. Na terenie miasta świadczy usługi **208 taksówek**. Udział pojazdów zero emisyjnych wynosi 2%. Udział pojazdów niskoemisyjnych wynosi 5,76%

Miejskie autobusy elektryczne

Polityka Społeczna

Miasto Świdnica zgodnie z zapisami ustawy prowadzi działania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych. Realizacja tych zadań prowadzona jest w formie gminnego programu profilaktyki. W jego ramach podejmowano działania adresowane do wszystkich mieszkańców Świdnicy, zmierzające do przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu i używania substancji psychoaktywnych. Ich charakter uzależniony był od potrzeb grup odbiorców, do których były kierowane. Miasto zapewniło, m.in. dostęp do wyspecjalizowanej kadry zajmującej się terapią uzależnień, program terapii dla młodzieży oraz osób współuzależnionych, terapię dla osób dotkniętych przemocą z powodu uzależnień. Wsparcia udzielano rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii. Oferowano pomoc psychospołeczną i prawną, w szczególności ochronę przed przemocą w rodzinie. Prowadzony był także program profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, głównie dla dzieci i młodzieży, w formie zajęć pozalekcyjnych. W jego ramach zorganizowano liczne warsztaty i wydarzenia sportowe, a także kulturalne.

W miesiącach od stycznia do grudnia 2023 r. (z pominięciem dwóch miesięcy wakacji) z pomocy specjalistów przy ul. Długiej 33, skorzystały:

I. z konsultacji psychologicznych:

- osoby dorosłe – 101 (71 kobiet, 30 mężczyzn),
- osoby nieletnie – 31 (dziewczynki – 14, chłopcy – 17),

II. z porad prawnych:

- 95 osób,

III. z konsultacji terapeuty uzależnień:

- uzależnieni – 62 osób,
- współuzależnieni – 50 osób.

W 2023 roku miasto zdecydowało o uruchomieniu okresowej (miesiące jesienne i zimowe) ogrzewalni/kontenera przy schronisku dla osób bezdomnych, które w związku ze spożyciem alkoholu nie mogły skorzystać z pobytu w schronisku.

W ramach działań Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- zrealizowano – **41 kontrole** punktów sprzedaży alkoholu
- odbyło się **97 posiedzeń** komisji motywujących do leczenia odwykowego, w trakcie których próbie motywowania poddanych zostało **218 uczestników** postępowań (w tym 100 osób wobec których postępowanie zostało wszczęte w latach poprzednich),

- wszczęto postępowania wobec **118 osób**, co do których rodzina, policja, placówki edukacyjne – zgłosiły wnioski o skierowanie na leczenie odwykowe,

- skierowano do sądu **43 sprawy** uczestników postępowań, z wnioskiem o zlecenie badania przez biegłych w zakresie uzależnień od alkoholu, oraz o skierowanie uzależnionego do placówki leczenia odwykowego,

- odbyło się 16 posiedzeń komisji plenarnych - w trakcie których postanowiono wydać 64 pozytywne opinie o zgodności lokalizacji miejsca sprzedaży z obowiązującą uchwałą, tj.: z uchwałą Nr X/95/19 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 23 sierpnia 2019 r. w sprawie ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Świdnicy.

W dalszym ciągu kontynuowano **program leczenia niepłodności** metodą zapłodnienia pozaustrojowego in vitro dla mieszkańców Gminy Miasto Świdnica na lata 2020 – 2023. Jego realizatorem jest Klinika Leczenia Niepłodności INVICTA Sp. z o.o., ul. Trzy Lipy 3, 80-172 Gdańsk, oddział we Wrocławiu przy ul. Grabiszyńskiej 186/1. Celem głównym programu jest zapewnienie w latach 2020-2023, mieszkańcom Świdnicy dostępu do procedury zapłodnienia pozaustrojowego, u których zdiagnozowana została niepłodność, poprzez wsparcie finansowe procesu leczenia. Oczekiwanym efektem było zwiększenie skuteczności leczenia par z Gminy Miasto Świdnica poprzez ułatwienie im dostępu do leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego i procedur rozrodu wspomaganego. Przez cały okres trwania Programu, procedurę pozaustrojowego zapłodnienia rozpoczęło **13 par**, z czego uzyskano **5 ciąż**. Koszt realizacji programu wyniósł **56.156,00 zł**.

Miasto od lat prowadzi program „Świdnicka Karta Seniora”, który adresowany jest do osób powyżej 60. roku życia, które są mieszkańcami Świdnicy. W ramach Programu wprowadzone zostały zniżki dla seniorów za korzystanie z dóbr kultury, sportu i rozrywki, usługi publiczne oraz preferencyjne oferty pozostałych partnerów. Od momentu rozpoczęcia działalności Programu do 31 grudnia 2023 roku wydano **4739 karty**.

W 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnił wsparcie asystenta rodziny w rodzinach wychowujących małoletnie dzieci, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze. Pracę na rzecz rodzin realizowało 5 asystentów rodziny zatrudnionych w Ośrodku. Wsparciem objęto łącznie **84 rodziny**, w tym 18 rodzin rozpoczęło współpracę z asystentem w 2023 r. W rodzinach objętych asystenturą wychowywało się łącznie 167 dzieci, z których 40 przebywało w pieczy zastępczej. MOPS

dał także możliwość edukacji w zakresie prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych – mieszkańcom Świdnicy, zapewniono możliwość uczestniczenia w warsztatach „Szkoła dla rodziców i wychowawców”, w zakresie otwartej, konstruktywnej komunikacji w rodzinie i poza nią. W 2023 r. zrealizowano 5 edycji warsztatów, którą ukończyły 67 osób.

W 2023 roku zapewniono nieodpłatne poradnictwo specjalistyczne podopiecznym MOPS.

Psycholog udzielił wsparcia **148 rodzinom** (228 osób w tych rodzinach). Radca prawny udzielił porad **142 osobom**, a z poradnictwa rodzinnego, realizowanego na zlecenie Ośrodka, skorzystało **60 osób**.

Kolejne **267 rodzin** objętych było wsparciem grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty”, z czego 158 procedur „Niebieskie Karty” uruchomiono w 2023 r., zorganizowano 595 posiedzeń grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych.

Dla mieszkanki Świdnicy, kobiet i dziewcząt, zrealizowano 2 edycje dwudniowych warsztatów z samoobrony i asertywności WenDo. Ich celem jest wyposażenie w umiejętność reagowania na przemoc oraz radzenia sobie z bezradnością i poczuciem bezbronności.

Ważnym elementem prowadzonej polityki społecznej jest opieka nad seniorami. Miasto od lat daje możliwość osobom, które ukończyły 65. rok życia, do dalszej aktywności i rozwoju swoich pasji czy zainteresowań. W sumie w Świdnicy funkcjonują **4 kluby seniora** zapewniające atrakcyjne zajęcia i programy. Ich celem jest aktywizacja i integracja uczestników ze środowiskiem lokalnym, budowanie nowych więzi, organizowanie wzajemnej pomocy, poprawa stanu psychofizycznego uczestników, poprzez korzystanie z oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej organizowanej w placówkach. Udział w zajęciach jest nieodpłatny.

W dalszym ciągu prowadzony był program **Świdnicka Karta Dużej Rodziny**, przeznaczony dla rodzin wielodzietnych, w których wychowuje się troje lub więcej dzieci. W 2023 r. wydano łącznie **1047 kart** (karta jest ważna okres roku kalendarzowego) 209 rodzinom, w tym 366 dla rodziców/opiekunów i 681 dla dzieci (od początku realizacji programu, od 2014 r. przystąpiło do niego 636 świdnickich rodzin, w tym 74 rodzin wielodzietnych po raz pierwszy dołączyło do programu w 2023 r.).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował w 2023 roku programy: „Świdnickie Jaskółki”, „Wspieraj seniora”, „Opieka wytchnieniowa”, „Korpus wsparcia seniorów”, „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, „Senior+” oraz „Posiłek w szkole i w domu”.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2023 roku sprawowali nadzór nad realizacją obowiązków przez tymczasowych opiekunów prawnych ustanowionych postanowieniem Sądu Rejonowego w Świdnicy nad małoletnimi obywatelami Ukrainy. Łącznie nadzór dotyczył **42 środowisk**.

Ponadto sprawowali bezpośredni nadzór i opiekę nad rodzinami/osobami przebywającymi w mieszkaniu przy ul. Żeromskiego 28/2: organizacja wyżywienia, środków chemicznych, aktywizacja zawodowa, kulturalna dla seniorki, edukacyjna dla dzieci i dorosłych. Do lipca 2023 r. z tej formy pomocy skorzystało **9 obywateli** z Ukrainy.

Wnioskowali także o wsparcie finansowe rodzin i osób z Ukrainy w formie zasiłków, żywności, optacenia obiadów.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zorganizowano wsparcie psychologiczne dla dzieci i dorosłych, finansowane z budżetu państwa, realizowane przez osoby posługujące się językiem ukraińskim.

Klub Seniora

Współpraca z przedsiębiorcami

Gmina Miasto Świdnica jako Certyfikowany Partner Dolnośląskiej Agencji prowadzi w Urzędzie Miejskim Gminne Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera (GCOliE), które zapewnia profesjonalną i zindywidualizowaną obsługę przedsiębiorców, profesjonalizację usług gospodarczych, promocję gospodarczą Świdnicy, wsparcie i pośrednictwo w nawiązywaniu współpracy gospodarczej między przedsiębiorcami a innymi firmami o zasięgu lokalnym, regionalnym i międzynarodowym, dostęp do kompleksowej informacji gospodarczej i organizowanie spotkań biznesowych z udziałem ekspertów zewnętrznych.

GCOliE prowadzi bazę świdnickich firm, w której zarejestrowanych jest 103 świdnickich przedsiębiorców.

Rozbudowano innowacyjne e-usługi w zakresie **Systemu Informacji Przestrzennej** (SIP) dla mieszkańców i przedsiębiorców. SIP, jako portal otwartych danych, umożliwia pozyskiwanie, przetwarzanie i prezentowanie kompletnych i wielowymiarowych danych dotyczących przestrzeni miejskiej. Służy również jako platforma komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej, będąc narzędziem integrującym pracę wydziałów urzędu.

„Zostańcie z nami - Miasto i Powiat Świdnica”

W **Geoportalu** świdnickim wykorzystywane są dane zewnętrzne dotyczące miasta: Ewidencja Gruntów i Budynków – Starostwo Powiatowe w Świdnicy i Geoportal Krajowy, Pomniki Przyrody - Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Mapy Zagrożenia Powodziowego - Informatyczny System Osłony Kraju, Ortofotomapa 2006-2020, Trasy Rowerowe, Specjalna Strefa Ekonomiczna - Geoportal Dolny Śląsk, Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa - Komenda Główna Policji, Świdnica na zdjęciach - ze strony polska.org.pl oraz fotopolska.eu. Wykaz informacji o środowisku i jego ochronie – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.

Programy pomocowe, z których w 2023 skorzystali przedsiębiorcy na terenie Świdnicy:

- XXI/253/08 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 27 czerwca 2008 r. w sprawie przyjęcia „Programu pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji” dla 1 przedsiębiorcy na łączną kwotę **113.733,00 zł**;
- XIII/164/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia „Programu pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji” dla 4 przedsiębiorców na łączną kwotę **881.351,00 zł**;
- VIII/61/15 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości na wspieranie

nowych inwestycji w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej przeznaczonych dla małych, średnich i dużych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Miasto Świdnica” dla 7 przedsiębiorców na łączną kwotę **1.136.161,00 zł**.

Miasto od lat prowadzi wspólnie z powiatem świdnickim oraz przedsiębiorcami z regionu program „**Zostańcie z nami - Miasto i Powiat Świdnica**”, którego celem jest realizacja zadań prowadzących do wypracowania platformy współpracy pomiędzy pracodawcami, młodymi osobami w wieku 14-30 lat, jednostkami samorządu terytorialnego, Powiatowym Urzędem Pracy, Instytucjami Otoczenia Biznesu, placówkami oświatowymi, doradcami zawodowymi i rodzicami. Głównym celem działań podejmowanych w ramach programu jest zapewnianie lokalnym przedsiębiorcom i potencjalnym inwestorom kadry wykształconej zgodnie z ich potrzebami i oczekiwaniami oraz zatrzymanie młodych ludzi w mieście poprzez pokazanie im możliwych ścieżek rozwoju zawodowego w Świdnicy. W ramach programu uczestnicy zwiedzają zakłady pracy, biorą udział w różnego rodzaju konkursach z atrakcyjnymi nagrodami czy uczęszczają na zajęcia w klasach patronackich. W VI edycji programu łącznie udział wzięło około 300 uczniów.

Edukacja

Miasto w 2023 roku realizowało swój ustawowy obowiązek, jakim jest zapewnienie uczniom posiadającym orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego (wydawane przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną) **bezpłatnego transportu** do najbliższego przedszkola, szkoły, ośrodka umożliwiającego realizację obowiązku szkolnego/obowiązku nauki lub zwrotu kosztów przejazdu ucznia, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice/opiekunowie. Organizacja dowożenia uczniów i refundacji kosztów zamknęły się kwotą **124.965,50 zł**.

W publicznych szkołach podstawowych organizowano w roku szkolnym 2022/2023 dla uczniów różnorodnie zajęcia pozalekcyjne, łącznie **1227 godzin**; na ten cel wydano kwotę **68.228,73 zł**.

Przeprowadzono również zajęcia z nauki pływania dla uczniów klas II – III szkół podstawowych w wymiarze 1 godziny tygodniowo na basenach: OSiR przy ul. Równej oraz w Szkole Podstawowej nr 4. Łącznie na wynagrodzenia instruktorów pływania i wynajem basenu Ośrodka Sportu i Rekreacji wydatkowano **176.539,97 zł**.

Miasto realizowało program darmowych podręczników. W roku szkolnym 2022/2023 Gmina otrzymała dotację celową w kwocie 431.098,88 zł, zaś wydatkowało na to zadanie kwotę **421.008,93 zł**.

Przyznano także dofinansowanie do kosztów kształcenia młodocianych pracowników. Przysługuje ono pracodawcom, którzy zawarli z młodocianymi pracownikami umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego. Na ten cel Gmina otrzymuje środki z Funduszu Pracy. W roku szkolnym 2022/2023 wydano kwotę w wysokości **317.446,37 zł**.

W ramach rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym „Wyprawka szkolna” w 2023 r. w formę dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych. Zwrot udokumentowanych wydatków poniesionych na zakup podręczników przez **153 uczniów** świdnickich szkół ponadpodstawowych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego zamknęły się kwota **58.529,32 zł**.

Przyznano nagrody dla najlepszych absolwentów. Nagrodami rzeczowymi na łączną kwotę **8.326,64 zł** uhonorowano najlepszych absolwentów publicznych i niepublicznych szkół podstawowych w Świdnicy, którzy w roku szkolnym 2022/2023 uzyskali najwyższe wyniki w nauce oraz wzorową ocenę z zachowania. Ponadto uczniom publicznych szkół podstawowych, uzyskującym

średnią ocen co najmniej 4,75 oraz wysokie wyniki sportowe wypłacono **981 stypendiów** motywacyjnych. Indywidualna wysokość stypendium szkolnego nie przekroczyła 248 zł. Na stypendia motywacyjne wydatkowano łącznie **109.080,00 zł**.

Prezydent Miasta Świdnica w 2023 roku przyznała, z okazji Edukacji Narodowej, Nagrody Specjalne **16 pedagogom** za ich osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze. W budżecie miasta na ten cel przeznaczono kwotę **64.000 zł**.

W związku z agresją Rosji na Ukrainę i napływem do Polski uchodźców z terytorium państwa ukraińskiego, Ministerstwo Edukacji i Nauki podjęło szereg działań prawno-finansowych dotyczących przyjmowania do polskich szkół dzieci i młodzieży z Ukrainy. W ramach wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, Świdnica otrzymała w okresie od stycznia do grudnia 2023 r. rządowe wsparcie finansowe od rządu RP w kwocie **6 332 646,00 zł**.

Od końca lutego 2022 r. przyjęto do miejskich przedszkoli i szkół podstawowych kilkaset dzieci uchodźców ukraińskich. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. do świdnickich przedszkoli i szkół podstawowych uczęszczało odpowiednio **40 i 349 dzieci**, natomiast w przedszkolach i szkołach niepublicznych uczęszczało **46 i 47**.

Dzieci ukraińskie zostały przyjęte do funkcjonujących grup przedszkolnych i oddziałów szkolnych, w ramach zwiększonych przez MEN limitów liczbowych. W każdej szkole zatrudniono na etatach pomocy nauczyciela, pochodzących z Ukrainy pracowników wspierających proces dydaktyczno-wychowawczy.

W 2023 roku w szkołach podstawowych, prowadzonych przez miasto uczyło się **3 696 uczniów**, w tym: 131 w klasach „0” oraz **171** cudzoziemców. Natomiast w **4** placówkach niepublicznych naukę pobierało **569** dzieci.

Opiekę w przedszkolach publicznych w 2023 roku zapewniono **784** dzieciom w 7 przedszkolach prowadzonych przez miasto. W **16** placówkach niepublicznych opiekę znalazło **1212** dzieci.

Giełda Staroci, Numizmatów i Osobliwości

Prezydent Miasta Świdnicy przyznała dwie doroczne nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury na łączną kwotę **12 000 zł** - zarządzenie nr 0050-233/2023 z dnia 25 sierpnia 2023 r. Otrzymali je Wanda Szwegler oraz Juliusz Chrzastowski. Ponadto, tak jak i w poprzednich latach Prezydent Miasta przyznała wyróżnienie dla Edyty Dworek-Dworkin oraz honorową statuetkę Mecenasa Kultury dla firmy „ZUPBADURA” wspierającej finansowo/rzeczowo świdnicką kulturę.

Prezydent Miasta Świdnicy przyznała stypendia w dziedzinie kultury na 2023 r. dla dwóch osób, o łącznej wartości **10 800 zł**, na następujące projekty:

- „Pamiętnik Schłaga” autorstwa Macieja Batora.
- Spektakl audiowizualny „Helios Copernicus”. Tajemniczy rękopis Mikołaja Kopernika” w wykonaniu Dariusza Miziarskiego, - zarządzenie nr 0050-1/2023 z dnia 2 stycznia 2023 r.

W 2023 roku wręczono trzy tytuły „Zasłużony dla Miasta Świdnicy” dla Elżbiety Dudziak, Kazimierzy Zajac oraz Zbigniewa Kowalskiego. Wydano niecodzienną publikację dotyczącą świdnickiej kultury pt.: „Świdnica. Pejzaż kulturalny 1945-2020” i zrealizowano projekt „Muzyczna Altana” w nowo odrestaurowanej altanie w Parku Młodzieżowym.

Świdnicki Ośrodek Kultury otrzymał w 2023 roku dotację podmiotową na działalność statutową w wysokości **3.012.296 zł**. Jednostka przygotowała **384 wydarzenia** (seanse filmowe, wystawy, festiwale i przeglądy, koncerty, prelekcje, spotkania, wykłady, imprezy turystyczne i rekreacyjne, konkursy, konferencje, pokazy teatralne, warsztaty i imprezy okolicznościowe), w których wzięło udział łącznie **115 782** uczestników. Można tu wymienić m.in.: Festiwal Piosenki Przedszkolnej, Giełdę Staroci, Numizmatów i Osobliwości, Konkurs Palm Wielkanocnych, Miniatury Muzyczne, Plaszówki w Klubie Bolko, Świdnickie Noce Jazzowe, Festiwal Schłaga i wiele innych.

Wśród najbardziej znaczących przedsięwzięć, które udało się zrealizować Ośrodkowi należy wymienić Festiwal Bachowski, podczas którego wystąpili tacy artyści jak Jakub Józef Orliński i L'Arpeggiata z Christiną Pluhar. Wydarzenie zostało dofinansowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Muzyka kwotą 80 000 zł.

W 2023 roku prężnie działała **Alchemia Teatralna**, projekt edukacyjno-teatralny integrujący przedstawicieli różnych grup wiekowych, od młodzieży po seniorów, w ramach wspólnych warsztatów i pokazów teatralnych. Grupa teatralna dorosłych świętowała Krysztalowy Benefis nowym spektaklem „Dzień dobry. Nazywam się Alchemia” w reż. Juliusza Chrzastowskiego. Warto odnotować fakt, że Alchemia Teatralna otrzymała Nagrodę Kulturalną SILESIA Sejmiku Województwa Dolnośląskiego za rok 2023.

Swoją jubileusz świętowała też **Galeria Fotografii**, która 40-lecie powstania uczciła serią wystaw wybitnych twórców, m.in. Marcina Giby, Jarostawa Łukaszewicza i Marka Janickiego.

Wielkim sukcesem zakończyła się druga edycja **Festiwalu Miejskiego Szkicowania**, przyciągając ok. 180 osób, nie tylko z całej Polski, ale także z takich krajów jak: Turcja, Wielka Brytania, USA, Holandia, Szwajcaria, Norwegia, Hiszpania, Katar, Malta i Niemcy. Po pandemicznej przerwie powrócili Dni Świdnicy - ich gwiazdami były Sarsa i Anna Wyszkonki.

Festiwal Filmowy Spektrum obfitował w doskonałe premiery i gości takich jak Kinga Preis czy Ewa Skibińska.

Na **Festiwalu Teatru Otwartego** wystąpiły takie zespoły jak: Teatr Ewolucji Cienia, Teatr Snów czy Teatr HoM.

Miejska Biblioteka Publiczna w Świdnicy otrzymała dotację podmiotową na działalność statutową w wysokości **3.982.989 zł**. W ramach prowadzonych działań zorganizowano, m.in. Ogólnopolską Biesiadę Literacką, Festiwal Góry Literatury, Piątkowe Poranki dla dzieci, XVI Dyktando Świdnickie oraz Noc Bibliotek.

Miejska Biblioteka Publiczna w Świdnicy otrzymała dotację na zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa w kwocie **52 554 zł**.

W 2023 roku MBP odwiedziło ponad **77 407** osób, wypożyczając **195 538** pozycji znajdujących się w zasobach placówki, w tym, m.in., książki – **175 346**, audiobook – **4 903**, gry – **4 888**.

Muzeum Dawnego Kupiectwa otrzymało dotację podmiotową na działalność statutową w wysokości **1.240.086 zł**. W ramach prowadzonych działań zorganizowano liczne wystawy oraz wydarzenia dla zwiedzających m.in.: Świdnicką Szopkę Bożonarodzeniową, „Z papierem przez dwa tysiąclecia”, Noc Muzeów, „Dzieje Zakładów Przemysłu Cukierniczego Śnieżka w Świebodzicach w latach 1938-2023”, „Dziś są moje urodziny - astronom Maria Kunic, Cunitz, Cunitia”, „Marek Kosiba. Malarstwo”, Europejskie Dni Dziedzictwa 2023 czy „Dorothea von Philipsborn. Między tradycją a modernizmem”.

W 2023 roku muzeum dzięki środkom uzyskanym z prowadzonej działalności własnej kupiło **8** eksponatów związanych z historią miasta. Ponadto pozyskano także 12 eksponatów w formie darów, które obecnie przechodzą proces opracowania naukowego przed udostępnieniem na ekspozycji.

Muzeum zakończyło realizację projektu „Historia opowiedziana na nowo”, współfinansowanego przez Fundusz Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis, w ramach którego wykonane zostały następujące działania: zamontowano urządzenia multimedialne (infokiosk, stół interaktywny, urządzenie holograficzne), wykonano tłumaczenia tekstów oraz materiały promocyjne (ulotki, gadżety – smycze, długopisy, torby, kubki). Całkowita wartość projektu to 30 751 EURO, z czego 90 % to dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Budżetu Państwa.

W 2023 rok muzeum odwiedziło **11209 osób**, z czego zdecydowaną większość stanowili zwiedzający indywidualni.

Muzeum ponownie włączyło się do akcji „Weekend seniora z kulturą”, podczas której zwiedzanie muzeum dla seniorów było bezpłatne. W dalszym ciągu w ofercie muzeum był „Wspólny Karnet” uprawniający do zwiedzania muzeum i wieży ratuszowej.

W celu pobudzenia ruchu turystycznego w mieście w 2023 roku zorganizowano takie wydarzenia, jak: XVI Targi „Zdrowie ma smak” i VI Świdnicki Festiwal Piwa oraz Jarmark Bożonarodzeniowy – Świdnicka Kolęda. Podjęto także współpracę z blogerami turystycznymi oraz dziennikarzami turystycznymi z kraju i zagranicy. W 2023 r. odbyła się wizyta dziennikarzy z Holandii (grupa 4 osób), z Włoch (grupa 4 osób), także niemieckiej grupy dziennikarzy podążających śladami UNESCO na Dolnym Śląsku (grupa 12 osób).

Miasto udzieliło dotacji dla organizacji pozarządowych na realizację działań w zakresie popularyzacji i upowszechniania turystyki w wysokości **420 000 zł**. Pieniądze przeznaczone na prowadzenie Informacji Turystycznej i zarządzanie wieżą ratuszową jako obiektem turystycznym, organizację rajdów rowerowych i pieszych, upowszechniających idee turystyki i krajoznawstwa wśród mieszkańców Świdnicy.

Po raz dziewiętnasty przyznano statuetki Świdnickiego Gryfa. W trakcie specjalnej gali wręczenia nagród gospodarczych, laureatami w poszczególnych kategoriach zostali: Sudecki produkt regionalny - PIRAMIDA sp. z o.o.; Lider Przedsiębiorczości: GALESS sp. z o.o.; Lider Mikroprzedsiębiorczości: Firma Inwestycyjna JW Witold Jaskólski, Henryk Włodek s. c.; Dobre smaki: CAFE FOSA Wojciech Rut; Zdrowie i uroda: MEDBEAUTY Aesthetic Clinic KEPA. Nagrodę specjalną „Wybitna osobowość”, przyznaną przez Prezydent Miasta Świdnicy, otrzymał Jerzy Skonieczny – świdnicki przedsiębiorca. Laureatem nagrody specjalnej przyznanej przez Prezydent Świdnicy dla organizacji pozarządowej zostało Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich z siedzibą w Świdnicy. Wyróżniono również Nestorów Biznesu Lokalnego:

- Marię Szopę, prowadzącą sklepy przy ul. Trybunalskiej 19 i Długiej 34-36
- Halinę Pinkiewicz, prowadzącą zakład i sklep jubilerski przy ul. Komunardów 13
- Romana Duszyńskiego prowadzącego przez wiele lat lodziarnię przy ul. Długiej 4

- Krzysztofa Szaliłowa, prowadzącego firmę Rafix - sklep obuwniczy przy ul. Trybunalskiej 2 oraz dystrybucję pomocy dydaktycznych i zabawek do przedszkoli i żłobków
- Edwarda Gałczyńskiego, prowadzącego kwaciarnię przy ul. Łukowej 1,
- Ilonę i Roberta Kurowskich prowadzących piekarnię przy ul. Grodzkiej 4.

Miasto w dalszym ciągu opracowuje i wydaje własne oryginalne gadzety promocyjne i pamiątki (widokówki, mapy, przewodniki, magnesy, znaczki turystyczne, etc.). Jednocześnie Świdnica działa w organizacjach turystycznych, opracowujących produkty turystyczne regionu oraz wzajemnie wspierających się promocyjnie (współpraca, m.in., z Podziemnym Miastem „Osówka”, Zamkiem Książ, Zamkiem Grodno, Dolnośląską Organizacją Turystyczną, LOT Aglomeracji Wałbrzyskiej, LOT "Księstwo Świdnicko - Jaworskie", Izba Turystyki RP etc.).

86 384,50 zł przeznaczono na wykonanie gadżetów reklamowych z logo miasta Świdnicy i adresem strony internetowej, przeznaczonych na upominki reklamowe podczas targów turystycznych, wydarzeń organizowanych i wspieranych przez miasto, przekazywanych do promocji miasta poza granicami Polski na wyjazdy zawodników klubów sportowych, nauczycieli w ramach projektów, tancerzy (kubeczki, filiżanki, parasolki, torby lniane, odbłaski, notesy, termo kubki, długopisy, itp.).

117 746,50 zł przeznaczono na promocję miasta poprzez sport. Były to dotacje dla klubów sportowych w następujących dyscyplinach: piłka siatkowa, boks, akrobatyka, rajdy samochodowe, judo, pływanie, jeździectwo, futbol amerykański, speedcubing, carling, sumo, taniec towarzyski, mażoretki, taekwon-do.

990 osób wzięło udział w rajdzie rowerowym, który zorganizowano w połączeniu z piknikiem sportowo-rekreacyjnym w ramach Dnia Sportu. Celem rajdu było promowanie oraz popularyzacja wśród mieszkańców Świdnicy jazdy na rowerze i zdrowego stylu życia.

Sport

W 2023 roku Miasto przeznaczyło **746 000 złotych** dla 16 podmiotów w ramach zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej „Szkolenie zawodników w różnych dyscyplinach sportu” oraz w zakresie rozwoju sportu na terenie Gminy Miasta Świdnica „Organizacja szkolenia mającego na celu rozwój umiejętności sportowych w dyscyplinach zespołowych a w szczególności organizacja treningów, meczów i imprez sportowo - rekreacyjnych, przygotowanie i udział we współzawodnictwie sportowym w rozgrywkach organizowanych przez Polski Związek Sportowy w dyscyplinach: piłka nożna mężczyzn, piłka ręczna mężczyzn, piłka siatkowa kobiet”. Wsparcie otrzymały następujące kluby:

Szkolenie zawodników w różnych dyscyplinach sportu – 352 000,00 zł: Akademia Piłkarska "13" Jarosława Lato, Klub Sportowy Neptun "Świdnica", Miejski Klub Sportowy Polonia Świdnica - Żeńska Akademia Piłkarska, Miejski Klub Sportowy Polonia "Świdnica", Młodzieżowy Klub Siatkówki Polonia "Świdnica", Sportowy Klub Taekwon-do "Tiger", Stowarzyszenie Basket „Świdnica”, Stowarzyszenie Boks Polonia "Świdnica", Stowarzyszenie Fighter Klub Kaczmarek & Grodowski, Świdnicki Klub Sportów Walk "Respect", Uczniowski Klub Sportowy Acro Club "Świdnica", Uczniowski Klub Sportowy Judo "Świdnica", Uczniowski Klub Sportowy Taekwon-do Gryf "Świdnica", Rozwój sportu - 394 000,00 zł: Miejski Klub Siatkówki Polonia Świdnica, Miejski Klub Sportowy Polonia "Stal" Świdnica, Świdnicki Klub Piłki Ręcznej "Świdnica".

Jak co roku świdniccy sportowcy, trenerzy oraz działacze otrzymali nagrody za wyniki sportowe i osiągnięcia w działalności sportowej za 2022 rok. Na ten cel wydano łącznie **20.900 złotych**. **25 osób** otrzymało nagrodę indywidualną za osiągnięte wyniki sportowe w kwotach 600 – 1.000 złotych. Nagrodę zespołową w postaci odzieży sportowej przyznano drużynie Świdnickiego Klubu Piłki Ręcznej "Świdnica" Uhonorowano również 2 trenerów prowadzących szkolenie zawodników oraz 1 nagrodę przyznano dla działacza sportowego.

Jak co roku świdniccy sportowcy, trenerzy oraz działacze otrzymali nagrody za wyniki sportowe i osiągnięcia w działalności sportowej za 2022 rok. Na ten cel wydano łącznie **20.900 złotych**. **25 osób** otrzymało nagrodę indywidualną za osiągnięte wyniki sportowe w kwotach 600 – 1.000 złotych. Nagrodę zespołową w postaci odzieży sportowej przyznano drużynie Świdnickiego Klubu Piłki Ręcznej "Świdnica" Uhonorowano również 2 trenerów prowadzących szkolenie zawodników oraz 1 nagrodę przyznano dla działacza sportowego.

- 1 nagrodę pieniężną w wysokości 1.000 zł dla działacza sportowego;
- 2 nagrody pieniężne w wysokości po 1.000 zł dla trenerów - łącznie 2.000 zł;
- 16 nagród pieniężnych w wysokości po 800 zł dla zawodników - łącznie 12.800 zł;

- 6 nagród pieniężnych w wysokości po 600 zł dla zawodników - łącznie 3.600 zł;

- Nagroda rzeczowa o wartości 1.500 zł (odzież sportowa) dla drużyny Świdnickiego Klubu Piłki Ręcznej Świdnica / uczniów Szkoły Podstawowej nr 105 w Świdnicy.

W roku 2023 odbyło się kilkadziesiąt imprez o charakterze sportowym i rekreacyjnym, których miasto było współorganizatorem lub bezpośrednim organizatorem. Do najważniejszych zaliczyć można 8. RST Półmaraton Świdnicki, Rajd Świdnicki, Dzień Sportu, Rajd Rowerowy (piknik rowerowy), Międzynarodowy Turniej Wiosny w Akrobatyce Sportowej im. Henryka Chmielewskiego, Marconi Duathlon Świdnica, Świdnicki Bieg Noworoczny ZUPBADURA, wyścig kolarski VIA Dolny Śląsk, Festiwal Piłki Ręcznej „Świdnica Cup”, turniej piłkarski Silesian Winter Cup czy turniej koszykówki ulicznej Domino StreetBall. Specyficznymi wydarzeniami sportowymi aktywizującymi szeroką grupę

mieszkańców były - Świdnicki Bieg bez Oponki, Świdnickie Czwartki Lekkoatletyczne, Świdnickie Biegi Parkowe Grand Prix (4 biegi w 4 parkach), VI Neptun National Swimming Meeting, zachęcano również do rywalizacji o „Puchar Rowerowej Stolicy Polski”, w której wzięło udział ponad 1.400 uczestników wykrczącą w czerwcu **323.448 kilometrów**, co pozwoliło zająć nam **5 miejsce** w stawce 62 miast prezydenckich.

W 2023 roku kontynuowano sportowe zajęcia pozalekcyjne dla dzieci ze szkół podstawowych poprzez programy „Umiem Pływać” (z programu skorzystało 180 osób) oraz „Szkolny Klub Sportowy”. W mieście funkcjonowało ponad 50 podmiotów z dziedziny sportu, które skupiają i szkolą ok. 3 tysiące sportowców. W działalność klubów oraz organizację imprez sportowych angażują się lokalni przedsiębiorcy oraz centra użyteczności publicznej. W 2023 roku tytuł Mecenas Świdnickiego Sportu otrzymała firma MARCONI Group oraz Galeria Świdnicka.

Organizacje Pozarządowe

Świdnica wspiera organizacje pozarządowe działające na terenie miasta na podstawie programu współpracy Gminy Miasto Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną.

W 2023 roku z budżetu miasta przekazano **70 000 zł** dla Spółdzielni Socjalnej „Mitos” Świdnica na zadania z zakresu pozyskiwania i dystrybucji żywności.

W ramach zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej miasto w 2023 roku przekazało **376.448,26 zł** trzem podmiotom - Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „UtUnum Sint”, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce” oraz Caritas Diecezji Świdnickiej.

44 700 zł zostało przekazane na działania mające na celu wspieranie osób chorych, niepełnosprawnych, w wieku senioralnym i ich rodzin oraz promocję zdrowego stylu życia. Dotację otrzymały Towarzystwo Przyjaciół Chorych „Hospicjum” oraz Dolnośląska Fundacja Onkologiczna.

Towarzystwo Regionalne Ziemi Świdnickiej otrzymało w 2023 roku **20 000 zł** na działania wydawnicze w ramach zadań z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Za tę kwotę wydano kolejną edycję „Rocznika Świdnickiego”.

W 2023 roku przekazano **250 000 zł** Fundacji „Mam Pomysł” z Bielawy na zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym na terenie gminy miasto Świdnica poprzez prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt przy ul. Pogodnej w Świdnicy.

Miasto przeznaczyło **125 000 zł** na zadania realizowane w innym trybie niż otwarty konkurs ofert w rozumieniu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Z tej formy wsparcia skorzystało 20 organizacji pozarządowych.

Gmina Miasto Świdnica zapewnia środki finansowe dla Ochotniczej Straży Pożarnej w formie wydatków bieżących, w tym w zakresie opłat za media czy gospodarkę komunalną. Wyplacono ekwiwalent pieniężny za udział w działaniach, akcjach ratowniczych i szkoleniach, opłacono wynagrodzenia za utrzymanie w gotowości pojazdów ratowniczych OSP w Świdnicy, dokonywano zakupów sprzętu i wyposażenia, ponoszono koszty polis i ubezpieczeń druhów i pojazdów, badań technicznych pojazdów, a także badań medycznych druhów, które uprawniają do udziału w akcjach i kierowania pojazdów uprzywilejowanych. Wydatki z tym związane wyniosły w roku 2023 łącznie **185 847,15 zł**.

Na zadania realizowane na podstawie ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym przekazano **150 300 zł**. Pieniądze te pozwoliły m.in. na prowadzenie hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie punktu pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania, wspieranie działań mających na celu promocję zdrowego i trzeźwego stylu życia wśród

osób uzależnionych od alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych i ich rodzin, a także na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka.

24 000 zł przeznaczono na dotacje celowe dla rodzinnych ogrodów działkowych współfinansowano przedsięwzięcia służące ich rozwojowi. Z tej formy pomocy skorzystało 8 podmiotów. Natomiast na zadania publiczne realizowane w ramach inicjatywy lokalnej w 2023 roku przekazano **7 900 zł**.

W 2023 roku na zadania realizowane na, podstawie umów zleceń w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych przeznaczono **60 500 zł**.

W 2023 roku działania **Towarzystwa Budownictwa Społeczne-go** skupione były na poszukiwaniu źródeł finansowania nowych inwestycji, których rozpoczęcie planowane jest w 2024 roku:

- Świdnica ul. Leśna 30
- Świdnica ul. Ks. Bolka 26-28
- Strzegom ul. Parkowa

We wrześniu 2023 spółka otrzymała pozytywne decyzje kredytowe na łączną kwotę **30 309 000 zł**, a samo podpisanie umów nastąpiło 19.01.2024.

Spółka przygotowała dokumenty aplikacyjne dla Gmin Świdnica i Strzegom, czego efektem jest pozyskanie bezwrotnego grantu w wysokości 24 356 950,99 zł oraz 18 991 317,29 zł w umowach z Planu Rozwojowego płatne po realizacji inwestycji.

W konsekwencji w/w działań kapitał zakładowy Spółki wzrósł w ciągu roku z kwoty 42 838 000 zł do kwoty 69 814 000 zł.

Obecnie ŚTBS posiada w swoim zasobie:

- 408 mieszkań
- 243 miejsca garażowe
- 13 lokali usługowych

Rok 2023 spółka zakończyła zyskiem, który w całości został przeznaczony na bieżące remonty i modernizacje oraz w miarę pozyskiwania środków zewnętrznych na planowane termomodernizacje budynków z uwzględnieniem wymiany źródeł ciepła.

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Świdnica Sp. z o.o. w rok 2023 wykonało na obsługiwanych liniach imponującą liczbą wozokilometrów: 1.558.205 w tym przejechanych przez autobusy elektryczne: 435.916.

Spółka w 2023 roku zrealizowała inwestycje na łączną kwotę **19 166 934,71 zł**. Pieniądze te pozwoliły na rozbudowę istniejącej infrastruktury energetycznej w bazie MPK przy ul. Inżynierskiej (ładowarki i trafostacje). Wybudowano także nowe stacje ładowania autobusów przy ul. Emilii Plater. Koszt inwestycji to **5 366 990,00 zł**. Miejski przewoźnik zakupił także 6 autobusów w pełni elektrycznych za **13 410 000 zł**. Spółka zakończyła rok z zyskiem netto: **917.516 zł**.

W roku 2023 **Świdnickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.** dbając o jakość i komfort życia mieszkańców Świdnicy, a także dbając o środowisko zrealizowało szereg istotnych inwestycji na łączną kwotę **4 935 220, 39 zł** oraz remonty na łączną kwotę **1 513 905, 23 zł**.

Wśród najważniejszych zadań inwestycyjnych należy wymienić te, które w sposób bezpośredni wpływają na mieszkańców Miasta Świdnica tj. wszelkie przebudowy, remonty urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych oraz budowy nowych urządzeń na terenach dotychczas nieużytkowanych. Modernizacje obejmują również obiekty Spółki, odpowiedzialne za dostawę wody na terenie miasta, w tym dwa nowoczesne zakłady uzdatniania wody przy ul. Bokserskiej w Świdnicy i w Pszennie, które pracują w trybie automatyki. Dla Spółki kluczowym zadaniem jest usprawnienie eksploatacji sieci.

ŚPWIK przeznaczyło łączną kwotę **124 758, 55 zł** na modernizację i remonty obiektów związanych z ujęciami i produkcją wodom.in.:

- modernizację systemu płukania filtrów (ZUW Pszenno),
- modernizację układu rozruchu, pomiaru parametrów elektrycznych pompy sieciowej (ZUW Pszenno),
- na zakup, montaż i uruchomienie pomiaru przepływu (ZUW Pszenno),
- remont automatyki i sterowania oraz urządzeń i instalacji (ZUW Pszenno, ZUW Bokserska).

Za jakość oczyszczenia ścieków odpowiada Oczyszczalnia ścieków na Zawiszowie. W 2023 roku Spółka zrealizowała przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne wraz z remontami, a tym samym poprawiła jakość usług oczyszczania ścieków na łączną kwotę **1 335 303, 92 zł**, w tym m.in.:

- rozpoczęto budowę elektrowni fotowoltaicznej na terenie Oczyszczalni,
- rozbudowano AKPiA,
- zmodernizowano stację roztwarzania polimeru,
- zmodernizowano instalację higienizacji osadu w tym mieszalnika wapna,
- zmodernizowano zespół wirujący wirówki Hiller,
- zmodernizowano plac sezonowania ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych,
- wykonano remont urządzeń i instalacji na oczyszczalni ścieków, a także agregatów pompowych i mieszadeł.

W wyniku tych wszystkich powyższych działań Spółka utrzymuje parametry jakości wody na bardzo dobrym poziomie, systematycznie poprawia jakość wody w sieci miejskiej, sukcesywnie zmniejsza straty wody, zmniejsza ilość awarii, a także zwiększa niezawodność odbioru ścieków i zabezpiecza pracę oczyszczalni.

Wśród największych zadań inwestycyjnych zrealizowanych w 2023 r. należy wymienić:

- 1.Przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami na Osiedlu Owocowym w ul. Przelotowej/ Słonecznej w Świdnicy za kwotę 490 177, 25 zł.
- 2.Przebudowa wraz z budową sieci wodociągowej w ul. Stowiańskiej na kwotę 127 636, 94 zł (koszt poniesiony w 2023 r. 123 271, 94 zł).
- 3.Przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ul. Al. Niepodległości/ 8 Maja na kwotę 228 324, 83 zł (koszt poniesiony w 2023 r.: 210 414, 83 zł).
4. Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Al. Niepodległości za kwotę 175 500, 00 zł.
5. Budowa sieci wodociągowej w ul. Gen. L. Okulickiego/ ul. Gen. A. E. Fieldorfa za kwotę 313 606, 69 zł.
6. Budowa sięgaczy kanalizacyjnych w ul. Częstochowskiej za kwotę 126 869, 40 zł- zrealizowanie części inwestycji, kolejne będą odbywać się w następnych latach.
7. Modernizacja kanałów w ul. L. Zamenhofa i ul. J. Riedla (metodą rękawa) za kwotę 609 957, 65 zł.
8. Budowa nowych sieci w obszarze ul. Mazowieckiej, ul. J. Korczaka, ul. Zielonej, ul. Kraszowickiej, ul. Polna Droga (we współpracy z deweloperami): wodociągowej ok. 303 m, kanalizacyjnej ok. 442 m. Za łączną kwotę ok. 334 405, 00 zł.

W 2022 roku ŚPWIK dostarczyło **2 690 453,70 m³** wody do mieszkań świdniczan i odprowadziło **2 990 273,90 m³** ścieków. Wynik finansowy zamknął się zyskiem w wysokości 1 599 694,21 zł.

Miejski Zakład Energetyki Ciepłej w 2023 roku zrealizował inwestycje na łączną kwotę 1 960 721,01 zł. W ramach tych środków zrealizowano modernizację sieci ciepłowniczej napowietrznej, stacji transformatorowej SN 20kV/6kV oraz sieci ciepłowniczej na ul. Zamenhoffa. Wybudowano również komin w kotłowni Marcinowice.

MZEC prowadzi od końca 2021 r. rozmowy z Polskim Funduszem Rozwoju S.A., dotyczące możliwości finansowania transformacji systemu ciepłowniczego w Świdnicy. MZEC podpisał w powyższej sprawie porozumienie z PFR Funduszem Inwestycji Samorządowych Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych Porozumienie. Dotyczy ono w szczególności współfinansowania przedsięwzięcia dotowanego z FST. Jednocześnie potwierdza wzajemne intencje Stron w zakresie potencjalnej współpracy, dotyczącej przyszłych inwestycji MZEC, związanych z dekarbonizacją i modernizacją systemu ciepłowniczego. Porozumienie zawiera Wstępną Koncepcję Finansowania oraz Harmonogram działań dotyczących transakcji.

Dane Statystyczne

W ubiegłym roku w świdnickim Urzędzie Stanu Cywilnego sporządzono **1384** akty urodzeń, tj. o 153 akt mniej niż w 2022 r. i o 169 aktów mniej niż w roku 2021. Urodziło się więcej chłopców niż dziewczynek (różnica wynosi 21 i jest to dokładnie taka sama różnica jak w 2022 r., w 2021 r.- 93, w 2020 - różnica wynosiła 45 na korzyść dziewczynek).

Najczęściej wybieranym przez rodziców imieniem żeńskim była Pola i Zofia. Najczęściej wskazywanym imieniem męskim był Nikodem.

Zarejestrowano 1167 zgonów, tj. o 70 mniej w stosunku do roku 2022. Ponadto, do rejestru stanu cywilnego wpisano 43 akty zgonów, które miały miejsce za granicą.

W 2023 r. 40 par małżeńskich zostało odznaczonych medalami za długoletnie pożycie małżeńskie, nadanymi przez Prezydenta RP. Wśród jubilatów jedna para uczciła 65 lat pożycia małżeńskiego, cztery pary świętowały 60 rocznicę ślubu - diamentowe gody oraz cztery pary celebrowały swoje szmaragdowe gody - 55 lat małżeństwa.

Beata Moskal-Staniewska

Prezydent Miasta Świdnicy